

Psykolog TIDNINGEN

nr 3/2010 ♦ SVERIGES PSYKOLOGFÖRBUND

3 frågor till
FS-kandidaterna

22 motioner
till kongressen

Vilka mål har styrelsen?

Psykologstudenter i Lund:
**"Vi protesterar mot
PTP-rekommendationerna
i Skåne"**

TEMA: LÖNER

Specialistkompetens
ger högre lön

Bästa tipsen för att
höja din lön

Med lönebilaga

innehåll nr 3/2010

ledare 3
Örjan Salling

TEMA: Löner 4
Specialistkompetens leder till
högre lön, visar aktuell lönestatistik
från förbundet.

Region Skåne har lägsta
PTP-lönerna i landet 6

Malin Olsen, psykologstudent i Lund.

aktuellt: 10
Psykologer utan gränser

Fråga förbundsjuristen 11

krönika 19
Ann-Charlotte Smedler

kongressen 12
Tre frågor till FS-kandidaterna
Förbundets mål och andra
propositioner 15
Motioner och motionssvar 17

Aktuell lönestatistik

PS från SR 20

debatt 22
Valberedningens förslag
till ny styrelse
– Det är en skandal att valberedningen
väljer bort psykologer med annan etnisk
bakgrund till förbundets styrelse, skriver
psykolog Ali Sarkohi och får svar av val-
beredningens ordförande Ulrika Sharifi.

bokrecension 24

förbundsnytt 26

Psykologtidningen

3/10 ♦ 15/3–18/4 ♦ Årgång 56
Utgiven av Sveriges Psykologförbund

FOTO: PATRICK MILLER

chefredaktör och ansvarig utgivare:
Eva Brita Järnefors, 08-567 06 451
evabrita.jarnefors@psykologforbundet.se

redaktör och stf ansvarig utgivare:
Carin Waldenström, 08-567 06 453
carin.waldenstrom@psykologforbundet.se

redaktör: Kajsa Heinemann, 08-567 06 452
kajsa.heinemann@psykologforbundet.se

Box 3287, 103 65 Stockholm
Fax 08-567 06 490.
e-post: tidningen@psykologforbundet.se
www.psykologtidningen.se
ISSN 0280-9702.

annonser: Newsfactory,
Säljare: Berenika Westerlund, 08-587 86 531
berenika.westerlund@newsfactory.se

Annonsmaterial: Madeleine Nordberg
08-545 03 991
madeleine.nordberg@newsfactory.se

prenumerationer och adressändringar:
Lagern Akademikerservice
Tel 08-567 06 430 • Fax 08-567 06 090
msc@akademikerservice.se
Pris: 550 kr inkl moms helår, 10 nr, 2010.
Lösnummer 35 kr.
postgiro: 29 77 01-5 bankgiro: 5675-9202

Telefonnummer/e-post till serviceområden,
kanslipersonal, förbundsstyrelse m fl hittar du
på näst sista sidan.

Psykologtidningen på nätet:
Som medlem har du också tillgång till de
senaste numren av tidningen som PDF-fil.
All redaktionell text lagras elektroniskt för
att kunna publiceras som PDF-filer på webben.
Författare som inte accepterar detta måste med-
dela förbehåll. I princip publicerar vi inte artiklar
med sådana förbehåll.

**SVERIGES
TIDSKRIFT**

Medlem Förening
Sveriges Tidskrifter

Fackpressupplaga
9800 ex 2008

Tryck:
Wallin & Dalholm Boktryckeri AB,
Lund 2010.

Grafisk form: Marianne Tan.
marianne@tanproduktion.se

Nummer	4/10	5/10	6/10
Distributionsdag	19/4	24/5	23/8
Manusstopp för psykolog- och yrkesföreningar	1/4	4/5	5/8

Omslagsfoto: Patrick Miller

FOTO: JOHAN PAULIN

Ökad rörlighet ger bättre löneutveckling

Med detta nummer av Psykologtidningen medföljer en bilaga om den lönestatistik som förbundet inhämtat från medlemmarna. Statistiken avser löner per september 2009. Drygt 70 procent av medlemmarna besvarade den webbaserade enkäten under hösten. En godtagbar siffra, men ändå finns det trettio procent av medlemmarna som av olika anledningar väljer att inte delta i enkäten.

Det leder naturligtvis till vissa brister i statistiken och förhoppningsvis kan den årligen återkommande löneenkäten, kommande år, innebära en procentuellt högre svarsfrekvens till allas vår gemensamma nytta.

De stora förändringar som skett i lönebildnings- och lönesättningsprocessen under senare år med centrala avtal för de offentliganställda utan angivande av överenskomna procentutfall, förefaller dock fortsatt inte missgynna psykologer som kollektiv. Även den individuella löneutvecklingen, för dem som stannar kvar i samma befattning och hos samma arbetsgivare, är positiv, jämfört med andra yrkesgruppers. Framför allt förefaller kvinnor gynnas av de nya förutsättningarna, och de skillnader som framträder mellan kvinnors och mäns löneläge minskar.

LÖNESTATISTIKEN för 2009 visar fortsatt att psykologer med specialistbehörighet har bättre lönenivå än icke-specialister. De har även en bättre lönenivå än psykologer med psykoterapeutlegitimation. Det tyder på att specialistutbildning lönar sig för den enskilde men även för kollektivets löneläge.

I år ska många nya avtal slutas på den svenska arbetsmarknaden. Inom den privata sektorn är det ett "otal" avtal som löper ut. För förbundets medlems-

grupper inom staten så löper även det avtalet ut under hösten. AkademikerAlliansen, där förbundet ingår, valde i december – efter stor tvekan – att inte säga upp tillsvidareavtalet med Sveriges kommuner och landsting (SKL). Avtalet är uppsägbart en gång per år i oktober. Tveksamheten berodde inte på att avtalet bedöms som dåligt i sig, utan mera på signalerna om att lokala arbetsgivare ofta är dåliga på att leva upp till avtalets intentioner.

SKL HAR UTTALAT att det avtal som man har med AkademikerAlliansen är det modellavtal som de önskar med alla parter. Ändå finns det arbetsgivare som

”*Konkurrensen om psykologer ökar bland arbetsgivare. Detta är i sig en lönedrivande process.*”

betraktar avtalet som ett "nollavtal", det vill säga som ett avtal där man inte har något ansvar för att lägga ut löneökningar.

Detta är ett stort misstag från dessa arbetsgivare och kan på sikt utgöra en risk för att "modellavtalet" inte längre kan fortsätta. Vissa förbättringar måste komma till stånd i avtalet. Bland annat måste överläggningen inför löneöversynen bli tydligare i sitt innehåll, och den avstämning som summerar löneöversynen på ett bättre sätt anpassas till kommunernas och landstingens budgetprocess.

Signalerna från den enskilda verk-

samheten, uppåt i organisationen om löneökningstrymme, måste bli bättre – och tillvaratas i budgetarbetet.

ARBETSMARKNADEN FÖR psykologer är generellt sett fortsatt mycket god. Arbetslösheten i kåren ligger på historiskt låga nivåer. Det betyder även att konkurrensen om psykologer ökar bland arbetsgivare. Detta är i sig en lönedrivande process. Det innebär också att en ökad rörlighet inom kåren bidrar till en ytterligare förbättrad löneutveckling för såväl individer som kollektivet. Samtidigt kommer signaler från vissa kommuner och landsting att budgetläget försämras, kanske inte i år men nästkommande år. Anledningen anges vara det allmänna finansiella läget, en ökad arbetslöshet och, därav följande, vikande skatteunderlag. Hur detta kommer att inverka på psykologernas arbetsmarknad är i dagsläget svårt att sja om.

Neddragningar inom kommuner och landsting oroar alltid en kår med en stor andel av medlemmarna inom den offentliga sektorn. Samtidigt sätter finansiella åtstramningar också en press på huvudmännen att arbeta smartare – att bli bättre på att lösa de uppgifter som man har medborgarnas uppdrag att utföra. Ett sådant arbetssätt innebär bland annat att man behöver skärpa kraven på kompetens för de medarbetare som ska fylla organisationen. Det betyder att i verksamheter som behöver psykologisk kompetens, och det är i dag många, borde arbetsgivare/huvudmän anstränga sig för att värdesätta psykologer; behålla psykologer; och rekrytera psykologer. ■

ÖRJAN SALLING
Förbundsdirektör

Det lönar sig med specialistkompetens

Trenden med stigande reallöneutveckling håller i sig. Psykologer med specialistkompetens får högre lön. Och skillnaden mellan manliga och kvinnliga psykologers löner inom offentlig sektor minskar, medan den inom privat sektor fortfarande är stor. Det visar Psykologförbundets löneenkät 2009.

Alla psykologer i Sverige har fått en reallöneökning 2009. Det visar Psykologförbundets årliga lönestatistik. Därmed håller trenden, med stigande reallöneutveckling, i sig.

En psykolog anställd inom landstinget hade 2009 en månadslön på 33 100 kronor, jämfört med 2008 då lönen var 31 400 kronor. Det innebär en löneutveckling på 5,2 procent.

En psykolog inom kommunal sektor tjänade 2009 i genomsnitt 33 400 kronor, jämfört med året innan då lönen var 31 800 kronor. Och statligt anställda psykologer har fått cirka 1 400 kronor mer i månadslön än året innan.

För psykologer inom den privata sektorn ser det dock ut som om lönen har stått still. Men det stämmer inte, säger ombudsman Lars Karlsson, som har sammanställt statistiken:

– Det kan se ut som om lönerna stått stilla, men ser man utvecklingen för identiska individer så är löneutvecklingen 3,8 procent för psykologer inom privat sektor.

Psykologförbundet har under 2009 gjort en rad åtgärder för att bidra till de höjda reallönerna, säger Örjan Salling,

förbundsdirektör och förhandlingschef på Psykologförbundet.

– Vi har gett medlemmarna bra lönestatistik, bättre information om lönebildningsprocessen och betydelsen av att finna rätt argumentation i dialogmodellen. Men jag måste också peka på

”*det är positivt att även PTP-lönerna ökar*

Psykologförbundets samarbete i AkademikerAlliansen och Saco-S, där vi med gemensamma krafter argumenterat för vårt löneavtal, som medfört en påtaglig utdelning för våra medlemmar.

INOM DEN OFFENTLIGA sektorn minskar löneskillnaden mellan männen och kvinnornas löner även om den fortfarande består. 2009 hade manliga psykologer knappt 800 kronor mer än kvinnor med motsvarande tjänst, vilket, enligt Lars Karlsson, tyder på en utjämning. Inom den privata sektorn är löneskillnaden mellan män och kvinnor

betydligt större. Här tjänar männen i genomsnitt drygt 2 700 kronor mer än kvinnorna.

– Det går åt rätt håll när det gäller offentlig sektor, men inom den privata sektorn återstår mycket arbete, säger Lars Karlsson. En tänkbar orsak till att manliga psykologer tjänar mer än kvinnor inom privat sektor är en större rörlighet bland männen. Att byta arbete har visat sig vara ett effektivt sätt att höja lönen på.

ÖRJAN SALLING TROR att det finns fler förklaringar till varför just den kommunala sektorn står för en mer jämlik lönesättning:

– Det tyder, förhoppningsvis, på ett ökat ansvarstagande från arbetsgivarna. Skillnaden mellan den offentliga sektorn och den privata är delvis ett resultat av de nya avtalsmodeller, som används i offentlig sektor med en tydligare koppling till lokal lönebildning samt lönesättning enligt dialog/lönesättande samtal-modellen. Saco visade redan för några år sedan att de största vinnarna i denna modell är kvinnorna.

Högre lön får också den psykolog som har specialistkompetens och vidareut-

bildning. Skillnaden mellan psykologer utan specialistkompetens och de som har är, stor.

– Vi kan se att utbildning och specialistkompetens lönar sig. Inom kommunal sektor skiljer det 4 500 kronor mellan en legitimerad psykolog och en psykolog med specialistkompetens. Det är en tydlig skillnad, säger Lars Karlsson.

Även PTP-lönerna har ökat. Inom landstinget och staten är ökningen marginell, men inom den privata sektorn har lönerna ökat rejält. 2008 tjänade en PTP-psykolog inom privat sektor i genomsnitt 25 200 kronor, att jämföra med 2009 då den genomsnittliga lönen var 27 400 kronor. Det innebär 2 200 kronor mer. För PTP-psykologer inom kommunen har månadslönen i genomsnitt ökat från 25 200 till 26 500 kronor.

– Det är positivt att även PTP-lönerna ökar, även om det går lite långsammare än för legitimerade psykologer, säger Lars Karlsson.

Medellönen för psykologer i Blekinge är högst i hela landet. Här har psykologer en genomsnittslön på 36 100 kronor. I Norrbotten tjänar psykologer i genomsnitt 34 800 kronor, i Västerbotten 34 400 kronor och i Jämtland 34 300 kronor. Lägst medellön av alla har psykologerna i Skåne, precis som i förra årets lönestatistik.

PÅ FRÅGAN VAD Psykologförbundet gör åt den låga lönen i Skåne, svarar Örjan Salling så här:

– Det förefaller särskilt uppenbart i Skåne att närheten till ett stort universitet med en betydande psykologutbildning och därtill hörande psykologer som önskar att finna sin utkomst i närområdet, skapar en konkurrenssituation som gynnar arbetsgivarna. Den lokala dialogen med arbetsgivarna måste intensifieras för att tydliggöra att denna situation är övergående på grund av, bland annat, pensionsavgångar vilket gör att en aktiv rekryteringspolitik – inkluderande konkurrenskraftiga löner – är nödvändig för att på sikt säkerställa tillgången på psykologkompetens.

– Ur ett kollektivt perspektiv – väl medveten om att detta inte alltid sammanfaller med ett individperspektiv

– borde rörligheten av psykologer ökas från Region Skåne till platser utanför regionen där tillgången på psykologer inte motsvaras av efterfrågan, fortsätter Örjan Salling.

4 842 PSYKOLOGER, eller 70 procent av alla medlemmar, har svarat på löneenkäten som Psykologförbundet skickar varje år till samtliga yrkesverksamma psykologer inom förbundet. Det är bra svarsfrekvens, enligt Lars Karlsson, som hoppas på ännu fler svar nästa år:

– Det skulle vara roligt om ännu fler medlemmar svarade. Det skulle höja kvaliteten på statistiken i löneenkäten, och därmed ge medlemmarna bättre underlag vid löneförhandling. ■

KAJSA HEINEMANN

Psykologstudenter protesterar

– Region Skåne har lägsta PTP-lönerna

Över 300 psykologstudenter i Lund har skrivit under en protestlista, som ska överlämnas till beslutsfattande politiker i Skåne.

– Högre lön annars lämnar vi regionen, säger Malin Olsen och Erik Blennow Nordström, Studeranderådsrepresentanter i Lund.

Lönerna för PTP- och nyanställda psykologer i Region Skåne är lägst i Sverige, enligt en undersökning från Psykologförbundet. En genomsnittlig månadslön för en PTP-psykolog inom landstinget i Sverige 2009 var 24 001 kronor. Region

Skåne har en rekommendation på 19 500 kronor för motsvarande tjänst. Även om det är få psykologer som i praktiken fått 19 500 kronor så växer missnöjet bland psykologstudenter i Lund och i Sveriges Psykologförbunds Studeranderåd, SR.

– Det är ganska förskräckligt att Region Skåne har så låga rekommendationer för psykologer, i en tid då psykologin vinner mark på otaliga områden, säger Erik Blennow Nordström och får medhåll från Malin Olsen:

– Ja, den lågt satta rekommendatio-

nen riskerar att pressa ned lönerna. På mitt tidigare arbete på ett behandlingshem hade jag en månadslön på 20 000 kronor, men efter fem års utbildning skulle jag som PTP-psykolog kanske få 21 000 kronor, enligt tidigare lönesättningar i regionen.

BÅDA ÄR BEREDDA att flytta från Region Skåne om lönerna inte höjs. Och det är de inte ensamma om, säger de i mun på varandra när vi träffas i Psykologförbundets lokaler en vintrig lördag i februari. Skaran av psykologstudenter i Lund som inte accepterar de låga lönerna växer. Malin Olsen och Erik Blennow Nordström har rest till Stockholm för att ett möte med landets SR-representanter. Deras hjärtefråga är de låga lönerna, de vill informera de andra om situationen i Region Skåne och se vilket gensvar de får från övriga i SR. Båda är optimistiska, och tror att de kommer att få gehör.

– Att acceptera 19 500 kronor är att göra hela psykologkåren en oerhörd otjänst, säger Erik Blennow Nordström. Det är därför så viktigt att vi är många som sätter ned foten och sätter press på arbetsgivaren.

– Den lokala studentföreningen Lundapsykologerna har tillsatt en arbetsgrupp som arbetar med lönefrågan på bred front. Ett av målen är att visa psykologers kompetens, att höja statusen och visa att vi är värda mer än 19 500 kronor, säger Malin Olsen. Ett annat är att nå ut i medierna med vårt budskap. Det viktigaste är att visa arbetsgivaren att vi inte accepterar de här låga lönerna.

DE LÅGA LÖNERNA drabbar inte bara psykologer som söker tjänster i Region Skåne, påpekar Erik Blennow Nordström:

– Med regionens nuvarande lönepolitik riskerar hela kårens värde på arbetsmarknaden att devalveras. På grund av den låga lönesättningen visar regionen övriga arbetsgivare i landet hur lite de anser att vi blivande psykologer är värda.

Ett skäl till den låga lönerekomen-

tionen är de många sökanden på varje PTP-tjänst, tror Malin Olsen. Hon och Erik Blennow Nordström efterlyser därför fler PTP-tjänster i regionen, och fler handledare.

– Det är viktigt att arbetsgivare blir medvetna om att det behövs fler PTP-tjänster i Region Skåne så att inte psykologstuderande hamnar i beroendeställning, säger Malin Olsen.

Ansvaret för lönesättningen är arbetsgivarens, säger Psykologförbundets ordförande Lars Ahlin. Men ett visst ansvar vilar även på psykologstudenternas axlar.

” Att acceptera 19 500 är att göra hela kåren en oerhörd otjänst

Erik Blennow Nordström

– Förbundet centralt kan driva frågor om upprätthållande av kollektivavtalen. Men det är osäkert om det går att driva frågor om differentierad lön för PTP-psykologer, eftersom de söker på samma meritgrund. Det är i gråzonen att sätta samma lön på alla PTP-are, men inte mycket vi kan göra mer än att uppmärksamma arbetsgivaren på dess konsekvenser, som till exempel försämrat rekryteringsläge, vilket förbundets ombudsman Lars Karlsson gjorde i mötet med Region Skånes förhandlingschef.

– Till sist är det studenternas ansvar om de accepterar lägre löner än om de skulle söka sig till andra landsting, som östra Småland – då står arbetsgivaren som vinnare, fortsätter Lars Ahlin.

REGION SKÅNES chefsförhandlare Gösta Renstam säger att rekommendationen i praktiken inte spelar så stor roll, eftersom individuell lönesättning tillämpas är det få som faktiskt får 19 500 kronor.

– Jag känner inte till vilka ingångslöner andra landsting har, men den faktiska snittlönen i Region Skåne för PTP-psykologer är cirka 22 500 kronor.

Motsvarande för storstadsregionerna, där vi ingår, är cirka 23 000, säger Gösta Renstam.

PÅ FRÅGAN OM det är rimligt att en nyutexaminerad psykolog får lägre lön än ett sjukvårdsbiträde, svarar han:

– Vår värdering är att utbildning ska löna sig över tid. Att då ha en syn som inskränker sig till ett 12 månader långt perspektiv är inte tillräckligt. Det är riktigt att vi har anställda med kortare utbildning än PTP-are, som vi betalar högre lön till. Att en duktig, erfaren, högpresterande sjuksköterska eller undersköterska i 50-årsåldern har högre lön än en icke legitimerad PTP-are på knappa 25 år, är knappast anmärkningsvärt.

Hur ser du på risken att psykologer söker arbete i andra regioner?

– Det skulle vara tråkigt eftersom vi har mycket att erbjuda. Lön är bara en faktor bland flera. Vi tror att det är viktigt att göra en helhetsvärdering av tjänstgöringen. Man kommer in i en stor organisation med utvecklingsmöjligheter, samt ett brett verksamhetsutbud. Under senare år har cirka tio miljoner kronor investerats i PTP-tjänster, vilket är en ökning från cirka tio platser till drygt trettio. Vi har också satsat på handledareutbildning.

Finns det någon öppning för en höjning av lönerna för PTP och nyanställda psykologer?

– Vi är på gång att ompröva alla ingångslöner för att anpassa dem till 2010 års nivå. Vad det kommer att innebära för PTP-psykologerna vet jag inte med säkerhet, men jag bedömer att nivån justeras uppåt, inte minst av hänsyn till det intresse frågan tydligen väckt.

På SR-mötet i Stockholm, den 13-14 februari, beslutades bland annat att psykologstudenter även i övriga psykologprogram i landet ska samlas in namnunderskrifter, i ett nationellt uppror mot de låga lönerna i Region Skåne. Tanken är att dessa sedan ska överlämnas till beslutsfattande politiker i Skåne. ■

KAJSA HEINEMANN

”Stort engagemang från psykologstudenterna”

Psykologförbundets Lars Karlsson, Katrin Dahlin och Maria Nermark från Region Skånes Psykologförening har diskuterat lönesättningen av psykologer med Region Skånes förhandlingschef Gösta Renstam.

Mötet den 18 februari med Gösta Renstam på Region Skåne innebar inga löften om förändringar, enligt Psykologförbundets ombudsman Lars Karlsson. Den rekommenderade lönesättningen för PTP-psykologer på 19 500 kronor i månaden, gäller tills vidare. Men den kommer att ses över under våren.

– Arbetsgivaren anser inte att löneläget är ett problem. Jag framförde att Psykologförbundet anser att löne-rekommendationer inte borde finnas, eftersom individuell lönesättning gäller. Löne-rekommendationer underminerar en bra lokal lönebildning, och har inget direkt stöd i gällande löneavtal. Genom att löneutvecklingen är så svag riskerar Region Skåne att förlora duktiga psykologer, säger Lars Karlsson.

Inligt Maria Nermark, ordförande

i Region Skånes Psykologförening, som också var med på mötet, är det ett dilemma att arbetsgivaren inte anser att löneläget är ett problem.

– Så länge psykologer söker tjänster och accepterar lönen - är arbetsgivaren nöjd. Det tråkiga är att det handlar så väldigt lite om vad psykologer skulle kunna bidra med för att utveckla verksamheten, säger Maria Nermark. Det finns stor diskrepans mellan hur arbetsgivaren värderar kompetens i förhållande till lön - hög värdering, men låg lön.

PÅ KVÄLLEN TRÄFFADE Lars Karlsson och Maria Nermark ett fyrtiotal psykologstudenter på psykologiska institutionen i Lund för att diskutera löneläget i Region Skåne. Studenterna ville veta vad förbundet och den lokala psykolog-

föreningen gör för att hjälpa dem.

– Det var en bra och positiv stämning, säger Lars Karlsson. Engagemanget från studenterna var stort, många frågor och idéer ventilerades. En av dem var Johanna Kajrup, engagerad i den lokala föreningen Lundapsykologerna.

Vilken respons har ni fått från Psykologförbundet och den lokala psykologföreningen?

– Lars Karlsson, Maria Nermark och Katrin Dahlin uppmuntrar oss och anser att det är bra att vi är så engagerade, säger Johanna Kajrup.

Vad vill ni ha hjälp med?

– Självklart vill vi att de uppmärksammar situationen för oss i Skåne. Vi behöver hjälp att sprida informationen i hela landet för att nå förändring. Vi skulle även önska ett ökat arbete med att få fram fler PTP-tjänster, men också att sprida psykologers kompetens i samhället, säger Johanna Kajrup och fortsätter:

– I dagsläget tycks det råda en ansvarsförvirring mellan universitetet, studenter och förbundet. Ingen vet vems ansvar det är att göra någonting åt bristen på PTP-tjänster. Är det studenterna som ska ut på arbetsmarknaden som ska säkra att de får arbete, eller är det de yrkesverksammas ansvar?

ANSVARET DELAS av många, säger Lars Karlsson.

Så förhandlar du upp din lön

Numera krävs av den anställde att han eller hon själv kan marknadsföra sin kompetens vid individuella löneförhandlingar. Det är inte alla förunnat att klara det utan problem, så här kommer några tips.

Att gå in i en löneförhandling och hoppas att det ska gå bra, är ingenting att rekommendera. Det handlar i stället som så ofta annars om att förbereda sig ordentligt.

Tänk igenom vilka argument du har för att få en högre lön än i dag. Det kan till

exempel handla om att du har tagit på dig nya arbetsuppgifter under året, att du har fått utökat ansvarsområde eller genomfört olika åtgärder som leder till att organisationens mål uppfylls. Skriv sedan ner dina argument och öva in dem så att de kommer naturligt vid ett möte med chefen.

FUNDERA OCKSÅ PÅ hur du ser på din framtida lön och ta fram ett intervall mellan lägsta godtagbara lön och det du ser som ett riktigt bra lön. Som underlag kan du till exempel använda Saco Lönesök eller lönestatistik från Psykologförbundet. I det lokala facket kan ni också ta fram statistik

som är relevant för dig och dina kolleger. Med statistiken som underlag kan du se vad som är realistiskt att begära. Ta gärna till lite i överkant så att det finns prutmän. Det är vanligare att man är för försiktig än motsatsen, men alla varianter finns förstås.

Att hänvisa till statistiken under lönesamtalen med chefen kan vara bra om du ligger i underkant. Var beredd på att din chef förmodligen föreberett sig på liknande sätt med färsk lönestatistik.

SJÄLVA LÖNESAMTALET ska ha formen av ett samtal där båda ger uttryck för sina tankar om lönen. Lönesamtalen bör inte blandas ihop med utvecklingssamtalen, som bör ske vid ett annat tillfälle.

Ställ inga ultimatum som du inte tänker

– Förbundet har under många år arbetat aktivt för att öka antalet PTP-platser i landet. En uppgift är att lobba för att fler arbetsgivare ska erbjuda PTP-platser, och det har varit framgångsrikt, framför allt i Västra Götaland. Allt fler landsting erbjuder PTP-program. I Skåne har man alldeles nyligen anställt en studierektor för PTP-programmet, vilket är glädjande. Men självklart behövs det fler PTP-tjänster i hela Skåne, för att tillgodose psykologernas behov.

Enligt Psykologförbundets ordförande Lars Ahlin är det varken arbetsgivarens eller förbundets ansvar att det blir fler PTP-tjänster. Men det ligger i allas intresse.

– Förbundet arbetar centralt med att utveckla kvaliteten i PTP-tjänsterna, och i lokal samverkan få till stånd PTP-program i de olika landstingen och regionerna. Vi uppvaktar återkommande Socialstyrelsen och försöker påverka deras föreskrifter för PTP-tjänster, samt tar fram och uppdaterar förbundets PTP-handbok. Vi följer noga utvecklingen, bland annat genom förbundets återkommande PTP-enkät, som visar att det blivit fler PTP-tjänster i landet. Enkäten visar också att genomsnittstiden för nyexaminerade psykologer att få PTP-tjänst i dag är tre månader efter examen, säger Lars Ahlin och fortsätter:

– Arbetsgivaren har heller inget

leva upp till, var i stället trevlig och tydlig. Lyssna likväl som för fram dina egna argument. Och se till att den du förhandlar med också är lönesättande chef och har mandat att sätta din lön.

OM MAN INTE kommer överens, kan man träffas igen vid ett senare tillfälle och ta nya tag. Man kan också driva frågan vidare och ta hjälp av en tredje part, men det sker i regel endast i mycket speciella fall.

Det är också bra att föra anteckningar om samtalet och att skriva upp vad man kommit fram till. ■

CARIN WALDENSTRÖM

reglerat ansvar. Dagens system för PTP bygger på att det finns tillräckligt många arbetsgivare som inser möjligheterna och värdet i att inrätta tjänster och PTP-program. Skulle det visa sig att det blir försämringar kommer förbundet självfallet att påtala det.

– Det är tråkigt att en så stor arbetsgivare som Region Skåne inte inser värdet av PTP-tjänster både gällande antal och vad man är beredda att ge i lön, vilket vi i förbundet anser kommer att leda till att man får svårt att ersätta vakanser, samt konkurrera om den bästa kompetensen, säger Lars Ahlin.

LUNDAPSYKOLOGERNA, som är en fristående studentförening, har tagit många egna initiativ. De arbetar med att informera arbetsgivaren om psykologers kompetens för att därmed höja lönerna, och de försöker aktivt att påverka beslutsfattande politiker. De planerar att starta ett nätverk, där psykologstudenter kan stötta och informera varandra vid lönesättning, samt undersöker möjligheterna till en nationell bojkott av arbetsgivare som erbjuder låga löner. Att få fler PTP-tjänster inom regionen, men även inom andra sektorer som kommunalt, statligt eller privat ligger också högt på agendan.

Hur troligt är det att psykologer söker arbete utanför Region Skåne?

– Det är mycket troligt. Det är ingen som kan tänka sig att arbeta för de löner Region Skåne rekommenderar för PTP och som ingångslön. Närliggande landsting som Blekinge och Kronoberg har mycket högre löner och verkar uppskatta och värdera PTP-psykologer och psykologer mer. Norge är ett alternativ som många funderar på, säger Johanna Kajrup. ■

KAJSA HEINEMANN

Universitet medger diskriminering

Kvinnorna, som i höstas stämde Lunds universitet för olaga könsdiskriminering, har fått rätt. Alla får 35 000 kronor vardera i skadestånd.

När 24 kvinnor med toppbetyg sökte psykologprogrammet hösten 2008 och inte antogs, stämde de i en grupptalan Lunds universitet för olaga könsdiskriminering, sedan män fått förtur till psykologprogrammet. Lunds universitet medger nu könsdiskriminering.

Parterna har träffat en överenskommelse som innebär att kvinnorna får skadestånd på 35 000 kronor var. En av dem är psykologstudent Anna Bellander:

– Det känns jättebra verkligen. Men det jag är mest besviken på är att jag sökt psykologprogrammet på Lunds universitet tre gånger utan att veta om att jag inte har haft någon chans att komma in.

ANNA BELLANDER är från Skåne och ville helst studera i Lund, men då hon aldrig blev antagen sökte hon psykologprogrammet i Umeå – och kom in på samma betyg och kvot.

– Ja, uppenbarligen diskriminerar de inte kvinnor i Umeå, säger Anna Bellander, som trivs bra i Umeå och inte längre har några planer på att söka till Lunds universitet.

Centrum för rättvisas chefsjurist Clarence Crafoord har företrätt kvinnorna. Han tror att den här överenskommelsen kommer att få konsekvenser för alla universitet och högskolor:

– Domen är ett genombrott eftersom Lunds universitet, som är ett så stort och respekterat universitet, medger att de har gjort fel och sedan kompenserar för det. Det ger en tydlig signal till andra lärosäten. Det är också glädjande eftersom kvinnorna får upprättelse.

Överenskommelsen kommer att stadfästas i domstol. ■

KAJSA HEINEMANN

Psykologer utan gränser arbetar för ett rättvisare samhälle

Utifrån psykologisk kompetens och med ett samhällskritiskt förhållningssätt vill Psykologer utan gränser minska social uteslutning – och göra psykologin tillgänglig för alla. Det skriver psykologstudent Helena Klint, som gjort sin praktik på lokalföreningen i Madrid.

Psykologer utan gränser är en organisation utan politiska eller religiösa förtecken som består av flera lokalföreningar med psykologstudenter och professionella inom psykologi och andra vetenskaper. Samtliga arbetar ideellt. Psykologi är ett kunskapsområde med ett ovanligt brett arbetsfält. Därför kan och bör psykologisk kunskap användas för att förändra samhället i en mer solidarisk riktning, anser organisationen.

Sedan 1990-talet har organisationen bedrivit olika projekt till förmån för socialt, ekonomiskt eller kulturellt utsatta. En konkret åtgärd är att kostnadsfritt eller till ett reducerat pris erbjuda psykosocialt stöd och terapi. Lokalföreningen i Barcelona är inriktad på att förbättra situationen för immigranter. 2005 startades där ett pilotprojekt av tre ideellt arbetande psykologer, de träffade sammanlagt 15 personer detta år. Tre år senare hade projektet elva psykologer. Lokalföreningen hade totalt tagit emot 90 patienter från 17 olika länder.

PSYKOLOGER UTAN gränser går även in vid katastrofer och nödsituationer. De fanns

till exempel på plats efter terrorattentatet i centrala Madrid 2004 där 191 personer omkom och mer än 1 500 skadades, liksom vid förra sommarens olycka med flygbolaget Spainair. Utgångspunkten är att i första hand stärka det aktuella områdets lokala hjälporganisationer, samt förbättra situationen för människor med akut hjälpbehov.

FÖRENINGEN ARBETAR för att mänskliga rättigheter följs och att de sprids över världen. Man uppmärksammar när de inte följs, inte minst utifrån ett historiskt perspektiv. Francos nästan fyrtioåriga diktaturregim har lämnat emotionella sår hos många invånare i Spanien. Psykologer utan gränser erbjuder därför vid behov psykologiskt stöd till regimens direkt och indirekt drabbade. Det kan innebära att ge terapeutiskt stöd till anhöriga eller stöd vid öppnandet av gravar.

I Madrid startas nu en anhörighetsgrupp för regimens offer. Dessutom bedrivs forskningsprojekt om diktaturens psykologiska konsekvenser, samt om hur psykologisk kunskap användes under regimen – vilket

i praktiken ofta innebar missbruk av vetenskap och forskning.

Att medvetandegöra allmänheten och arbeta förebyggande är andra viktiga principer. Genom att ordna kurser och föreläsningar, hålla workshops om mänskliga rättigheter, publicera texter och sprida information på internet når föreningen ut, och får intäkter till verksamheten. Särskilt lyckade projekt har varit "Mer Musik – en ny vågs utbildning", och "Mer Musik – En ny vågs förebyggande". Det är program där gymnasieungdomar använder musiken som medel för att dra egna slutsatser om social påverkan och samhällsvärderingar, och på så sätt hitta konstruktiva och kreativa fritidsintressen och motverka användningen av droger.

Psykologisk kunskap är värdefull, men först när den omsätts i konkret handling kan vi förebygga psykisk ohälsa. Det som började på initiativ av ett fåtal engagerade psykologer håller på att växa till en stark rörelse. I höstas tog de åtta lokalföreningarna ytterligare ett steg framåt genom att skapa en gemensam plattform, Psykologi utan gränser i Spa-

nien. Samarbete pågår även med Psykologer utan gränser i Argentina, Chile och Italien. Målet är ett internationellt samfund där psykologin bidrar till ett rättvisare och mer solidariskt samhälle. För att nå målet behövs fler psykologer som vågar höja blicken utanför terapirummet, även i Norden.

HELENA KLINT

Psykologstuderande, Göteborg universitet, samt psykologpraktikant Psykologer utan gränser Madrid vt 2008

Psykologer utan gränser
hemsida (finns bara på spanska):
www.psicologossinfronteras.net/

**Aktuell
läsning på**
www.psykologtidningen.se

Förbundsjurist **Camilla Damell** svarar på juridiska frågor som rör psykologers yrkesutövning, juridiska ansvar, sekretessfrågor, journalføring, testhantering, anmälningsplikt vid misstanke om brott och mycket annat. Ingenting är för stort, eller för litet.

Har du frågor som rör din yrkesprofession – tveka inte! Mejla oss.

FOTO: TOMAS SÖDERGREN

Spara journaler i minst tio år

FRÅGA: Hur länge ska journaler sparas?

Förbundsjuristen svarar:

En journalhandling ska sparas i minst tio år efter det att den sista anteckningen fördes in. Det finns inget som hindrar att journaler bevaras längre tid än tio år. Bestämmelsen gäller såväl offentlig som privat hälso- och sjukvård. För den offentliga hälso- och sjukvården gäller dessutom bestämmelserna i arkivlagen. Den minsta tiden för att spara journaler var tidigare tre år, men bevarandetiden förlängdes till tio år i och med införandet av patientdatalagen 2008.

FRÅGA: Jag håller på att avveckla min privata verksamhet och undrar vad jag ska göra med journalerna.

Förbundsjuristen svarar:

Den som tänker upphöra med sin privata verksamhet inom hälso- och sjukvården har även fortsättningsvis ett ansvar för att journalerna tas om hand på ett sådant sätt att obehöriga inte kan få del av uppgifter om patienterna. Det innebär att journalerna ska arkiveras enligt de regler som gäller för att bevara journaler. Du måste även fortsättningsvis pröva patienters och närståendes begäran om att få ta del av patientjournaler. Ska någon annan vårdgivare ta över ansvaret för dina patienter kan du med patientens samtycke överlämna journalen till den nya vårdgivaren. Om du inte har möjlighet att ta hand om de journaler som blir kvar när verksamheten upphör kan de journalhandlingar som är mer än tio år gamla förstöras. Sedan kan du ansöka

hos Socialstyrelsen om att det resterande journalarkivet blir omhändertaget. Omhändertagna journaler förvaras sedan avskilt hos arkivmyndigheten i det landsting där journalerna finns. Samma förfarande gäller om verksamheten upphör på grund av att den som bedrivit verksamheten har avlidit eller gått i konkurs. I dessa fall ansvarar dödsboet respektive konkursförvaltaren för att vidta de nödvändiga åtgärderna angående journalarkivet. Bestämmelser för hur man hanterar privatpraktiserande yrkesutövers journalarkiv när verksamheten upphör finns i patientdatalagen (2008:355). ■

CAMILLA DAMELL, förbundsjurist

Tidigare publicerade Fråga juristen finns nu att läsa på www.psykologtidningen.se

Psykolog utan examen anmäld av Psykologförbundet

En man som saknar psykologexamen är sedan 1990 anställd som psykolog inom Skellefteå kommun. Nu anmäls ärendet till Socialstyrelsen.

Det är olagligt att arbeta som psykolog utan legitimation, men Skellefteå kommun har anställt en man som psykolog trots att det var känt att han saknat legitimation – och examen. Detta har nu anmälts av Psykologförbundet.

– Vi har gjort en anmälan till Socialstyrelsen om obehörigt användande av psykologtiteln. Psykologförbundet ser allvarligt på att man inom skolan anställt en person som psykolog utan att denne har legitimation. Genom att kalla

sig psykolog kan föräldrar och elever på ett vilseledande sätt ha fått intryck av att personen har haft den legitimerade psykologens kompetens, säger Psykologförbundets jurist Camilla Damell.

ENLIGT FÖRVALTNINGSCHEF Elisabeth Svennerstål-Jonsson anställdes mannen 1990 som psykolog med handledning av legitimerad psykolog, då han själv saknade examensarbete. På kommunen har man fortsatt förtroende för mannen, säger hon:

– Han avslutar sitt examensarbete och blir klar till sommaren. Vi känner oss trygga med honom. Det är alltid tråkigt att bli anmäld, men vi får se vad Socialstyrelsen kommer fram till och

naturligtvis kommer vi att bistå med allt de kommer fram till.

Men enligt Camilla Damell räcker det inte med en psykologexamen, utan personen ska också ha en psykologlegitimation.

– Efter avslutad examen ska man göra PTP-tjänst i ett år, därefter får man ansöka om legitimation hos Socialstyrelsen. Det är inte självklart att alla får sin legitimation. Men alla som anställs som psykologer ska ha legitimation. Punkt.

Även en politiker i Skellefteå har gjort en anmälan. Hon vill att Socialstyrelsen utreder vem som är ansvarig samt hur ärendet har skötts eftersom detta har varit känt en längre tid. ■

KAJSA HEINEMANN

FS-kandidater vill öka kontakt

Offentlig finansiering av psykologisk behandling, adekvata psykologlöner, ett samhälleligt erkännande av specialistordningen och ökad kommunikation med medlemmarna. Det är några av de frågor de föreslagna kandidaterna till förbundsstyrelsen (FS) särskilt vill arbeta med. Det framgår av svaren på de frågor PT ställt till FS-kandidaterna.

1. Vad kan just du tillföra styrelsearbetet (nyval)?/ Vad har du personligen bidragit med under mandatperioden (omval)?
2. Vilken fråga borde uppmärksammas mer i FS-arbetet (nyval)?/Vad har ni lyckats respektive misslyckats med (omval)?
3. Vilken fråga ser du som viktigast för FS att satsa på?

KRISTINA POLLACK, 68, Lidingö, arbetslivspsykolog.
Nyval.

1. Med en lång praktisk erfarenhet inom de flesta verksamhetsområden inom arbets- och organisationspsykologin, såväl nationellt som internationellt, och med erfarenhet av att även strategiskt inrikta och

leda området på myndighetsnivå, är min förhoppning att den kunskapen kan ge ett tillskott i styrelsearbetet och bidra till att göra området mer synligt.

2. Att de arbetspsykologiska verksamhetsområdena får en större tyngd i förbundets arbete och inriktning.

3. Att kvalitetssäkra arbetspsykologisk kompetens och kunskap i samhället och att skapa plattformar för arbetspsykologer att verka inom.

MARIA LINDHE, 29, Stockholm, PTP-psykolog.
Nyval.

1. Genom min bakgrund som ordförande i Studeranderådet kommer jag att kunna ta vara på studenternas intressen i FS-arbetet. Jag hoppas kunna arbeta för att underlätta generationsväxlingen i kåren och inspirera den yngre generationen att engagera sig i förbundet.

2. Förbundet har under denna mandatperiod lagt mycket resurser på kommunikation och opinionsbildningsarbete – en arbetsmetod som jag hoppas ska få fortsatt stort utrymme. Vi vinner medlemmarnas förtroende och samhällets uppmärksamhet om vi på ett bättre sätt synliggör vårt arbete med professionsfrågor.

3. Offentlig finansiering av

psykologisk behandling. Den frågan inbegriper att ersättningsystemet måste förändras och att psykisk och somatisk hälsovård blir likaberättigad. När vi når dit har psykologyrket den ställning och den lön yrket förtjänar.

FREDRIK WAGNSTRÖM, 36, Göteborg, neuropsykolog.
Nyval.

1. Jag kan tillföra perspektiv från lokalfackligt arbete inom region/landsting och skulle bli en representant i och från västra Sverige. Som styrelsemedlem i Sveriges Neuropsykologers förening blir jag en länk till yrkesföreningarna. Jag vill komplettera medlemskommunikationen med att skriva om FS-arbetet i olika nätfora och blogg.

2. Kommunikationen med medlemmarna - avstånden inom förbundet behöver minska. Arbeta med förutsättningarna för psykologers löneutveckling.

3. Specialistordningen behöver vidareutvecklas. En välfungerande lokal förbundsorganisation utgör en viktig

kontaktyta gentemot medlemmarna. Många frågor som berör psykologer påverkas bäst lokalt/regionalt (exempelvis specialisttjänster och löneutveckling). Samtidigt måste förbundet utveckla sitt centrala påverkansarbete gentemot bland annat Sveriges Kommun- och Landsting.

en med medlemmarna

JULIA STENBERG, 36, Lund, skolpsykolog. Omval, men nyval på posten som första viceordförande.

1. Det jag tycker att jag bidrar med är kritiskt tänkande och att se diskussionerna och besluten i FS ur den enskilde medlemmens perspektiv. Om jag blir vald till vice ordförande tycker jag att det är viktigt att behålla förankringen i en daglig verksamhet som psykolog i samtalen med ordföranden och förbundsdirektören.

2. Vi har lyckats med en hel del påverkansarbete med till exempel den nya skollagen och nu nyligen med sekretesskyddet för psykologiska testresultat i urvalssammanhang. För att inte tala om sjösättningen av psykologiguiden.se! Det jag tycker att vi ska bli bättre på är att berätta om allt som händer

inom förbundet.

3. Att fortsätta satsningen "Alla kan behöva en psykolog någon gång i livet". Att tydliggöra psykologers specifika kompetens jämfört med andra yrkesgrupper genom att specialistordningen får ett samhälleligt erkännande. Om jag blir vald ser jag fram emot att representera förbundet i olika sammanhang, såväl internt som offentligt.

BENGT PERSSON, 59, Växjö, fil dr, klinikövergripande tjänstgöring. Omval.

1. Jag har tillfört kontinuitet och erfarenhet, sett till helheten så att frågor inte glöms bort. Bidragit till att koppla villkorsfrågan till professionen och med forskningsperspektivet. Frågor om utbildningen, dess dimensionering (bristen får inte bli för stor), förbundets ekonomi och inte minst etiken.

2. Vi har lyckats med att göra psykologin mer synlig, drivit kampanjer om till exempel psykologer i skola och primärvård som gett genomslag i en kommande skollag och börjar nu få genomslag för psykologer inom primärvården. Vi har hållit fast vid den individuella löneförhandlingen, vilket gynnar vår löneutveckling. Ett oerhört genomslag har varit

att SBU och Socialstyrelsen nu accepterar psykologisk behandling som förstahandsalternativ vid depression.

3. Vi måste fortsätta driva frågan om psykologer i primärvården tills den fått fullt genomslag. Vi måste också fortsätta arbetet med offentlig finansiering av privat psykoterapi, med titelskyddet och andra långbänkar.

MAGNUS RYDÉN, 37, Halmstad, arbetsförmedlingen. Omval, men nyval som andre vice ordförande.

1. Lyfta fram arbetsmiljöfrågor i en vidare bemärkelse, där arbetsmiljö inte bara handlar om en god psykisk och fysisk arbetsmiljö utan också om psykologers möjlighet till personlig och yrkesmässig utveckling. Samt lyfta fram vikten av strategisk lönebildning, inte minst

vikten av ökad lönespännvidd för psykologer.

2. Psykologförbundet har blivit tydligare och synligare i samhällsdebatten, där förbundets utformade kommunikationsstrategi resulterat i att förbundets exponering i medier ökat med 150 procent 2009 jämfört med 2008. Psykologiguiden och Stora psykologpriset har också bidragit till att föra ut psykologin och psykologers kunskap.

3. Att fortsätta det framgångsrika arbetet med medlemsrekrytering där Psykologförbundet är ett förbund för alla Sveriges psykologer och där det är självklart att som psykolog vara medlem. En hög anslutningsgrad är väsentlig för att förbundet med kraft ska kunna företräda psykologin och psykologerna.

KERSTIN TWEDMARK, 57, Göteborg, egenföretagare. Omval.

1. Jag har aktivt bidragit till det lagarbete som FS-arbetet är samt till frågor om profession och utbildning. I FS, liksom i IHPU:s styrelse, har jag engagerat mig i specialistordningens utformning, organisatoriskt och innehållsmässigt. Betonat blivande och yngre kollegers viktiga bidrag till

yrkets utveckling.

2. Ett gott samarbete med kansliet har bidragit till framgång i olika frågor. Opinionsbildningsarbetet har fått genomslag i den offentliga debatten. Konkreta resultat av uthålligt arbete, till exempel lagförslag om psykologer i skolan. Psykologisk behandling lyfts fram. Många sökande till specialistutbildningen.

Det finns frågor där vi inte har nått så långt som vi önskar, men jag ser det inte som ett misslyckande utan som en sporre till fortsatt arbete.

3. Att verka för en stark och enad yrkeskår som med psykologidentiteten som bas respekterar varandras olika kompetens och är öppna för utveckling. Det är en viktig bas för allt fackligt arbete.

RENÉE FROM MOKHTAR, 51, Asarum, primärvårdspsykolog. Omval.

1. Jag ser helst arbetet i FS som ett lagarbete, där var och en på lika villkor bidrar med sina kunskaper och färdigheter till en helhet. Villkorsfrågorna ligger mig varmast om hjärtat och det är viktigt att dessa frågor får en framträdande roll.

De problem medlemmarna stöter på i sin dagliga gärning ska upp på bordet. Det försöker jag se till.

Förutom att jag varit med om att skriva remissvar har jag kommit med förslag på hur kontakten med medlemmarna ska förbättras samt hur det interna FS-arbetet kan förändras med klara ansvarsområden samt utvärdering av oss enskilda ledamöter utifrån uppdrag och förväntningar.

2. Utmärkt samarbete mellan FS och kansliet och opinionsbildning. Misslyckande eller ej; faktum kvarstår att arbetsvillkoren försämrats för en del medlemmar. Lönebildningen och löneprocessen fungerar inte heller.

3. Villkorsfrågor samt kvalitetssäkring av psykologisk behandling inte minst i primärvården.

ARAM SEDDIGH, 28, Stockholm, psykolog verksam inom arbets- och organisationsfältet. Nyval.

1. Som aktiv medlem i förbundet har jag haft möjligheten att arbeta med professionsfrågor både regionalt som ordförande för RFS i Göteborg men även nationellt som SR-ledamot.

Att representera denna bredd i FS-arbetet tycker jag är en viktig aspekt, som jag tror mig kunna bidra med. En fråga som jag brinner för är att öka enigheten inom vår kår.

2. Hur vi tidigt ska nå ut till psykologstuderenter för att stärka deras yrkesidentitet. Psykologstuderenter är psykologernas framtida ambassadörer och kommer att vara det under flera decennier när de väl börjat utöva sitt yrke.

Om de är välinformerade och säkra i sin yrkesroll är de till stor hjälp i arbetet att stärka vår kår långt in i framtiden.

3. Opinionsbildning är en av de viktigaste frågorna som vi medlemmar och FS även i fortsättningen bör engagera oss i. Att flagga för vår kompetens, synliggöra den för medier och olika makthavare och öka förståelsen för vad vi kan bidra med, leder till att vi lättare kan nå dem som bäst behöver oss och småningom få ökat ansvar och befogenheter.

OM KONGRESSEN RÖSTAR för en styrelse på endast åtta ledamöter, föreslår valberedningen samma ledamöter med undantag av Bengt Persson och Aram Seddigh. Eva Hedenstedt har av sagt sig kandidaturen. Med en mindre styrelse föreslås endast en vice ordförande, Julia Stenberg.

FÖRTYDLIGANDE

FS-ledamoten Inger Ericsson meddelar att hon har avböjt att kandidera till nästa FS, vilket hon också meddelat valberedningen.

Diplomati god ordförandeegenskap

LARS AHLIN, 57, Lund, förbundsordförande. Omval.

Vad kännetecknar, enligt dig, en bra ordförande?

– Att kunna företräda förbundet offentligt i olika sammanhang, lyssna, ta initiativ och leda styrelsearbetet fram till genomarbetade beslut. En portion diplomati skadar inte.

Framgångar, motgångar under mandatperioden?

– Medlemsantalet har ökat. Psykologisk behandling har lyfts fram och i nya skollagsförslaget skrivs psykologer in. Sekretess införs för psykologiska urvalsmetoder inom arbetslivet och i domstol fastställdes

psykologers rätt att självständigt ställa diagnoser inom sitt kompetensområde. Detta är viktiga steg mot psykologers reella legitimitet, erkännande och rättmätiga löner. Däremot har det gått trögt att få ordning på förbundets IT-stöd.

Vilka frågor är viktigast för FS att driva under kommande mandatperiod?

– Profession, nytta och lön hänger tätt ihop så under parollen "vem som helst kan behöva en psykolog någon gång i livet" måste vi ta fler kliv mot en modern svensk psykisk hälsovård. Det ger oss en vidgad arbetsmarknad och tillgång till leg psykologer

på vårdcentraler, i elevhälsan och företagshälsovården plus att våra privatpraktiserande kan anlitas på samma villkor som läkare. Viktigt att vi får till stånd en utbyggnad av specialisttjänster och att vi förmår mobilisera förbundet lokalt.

MAJA AHLROOS

ST-psykologer – psykologer under specialisering

Samhällelig auktorisation, fler specialistkurser samt specialiserings- och specialisttjänster. Så vill förbundsstyrelsen (FS) utveckla Specialistordningen, ett arbete som har hög prioritet hos styrelsen.

Vägen till offentlig auktorisation av specialistbehörigheten måste gå genom att man inom olika verksamheter och i samhället i övrigt vinner ökad acceptans för psykologers specialisering, skriver FS i en proposition till kongressen. Målet är att steg för steg nå en samhällelig auktorisation av specialistutbildningen, men samtidigt behålla huvudinflytandet över utbildningens innehåll.

FS anser att man i ett första steg bör lägga tonvikten på specialistområdet Klinisk psykologi. Detta för att det i dag förs en debatt om behovet av kvalificerad behandlingskompetens inom såväl psykiatri som primärvården.

FÖR ATT MARKERA psykologers särställning, vill FS vidare att legitimationen som psykoterapeut för psykologernas del snarast möjligt ska ersättas av specialistbehörighet i Klinisk psykologi med inriktningen psykologisk behandling/psykoterapi. En arbetsgrupp för Klinisk psykologi föreslås få i uppdrag att utforma en sådan specialistutbildning.

För att marknadsföra Specialistordningen till arbetsgivare arbetar Psykologförbundet för inrättandet av såväl specialiserings- och specialisttjänster som specialisttjänster. FS

undersöker också möjligheterna att hos någon sjukvårdshuvudman få till stånd ett projekt med målet att utforma en modell för sådana tjänster.

FS BETONAR i sin proposition också behovet av specialistkurser. Det behövs en gemensam kunskapsbas hos specialister inom ett visst specialistområde, det vill säga gemensamma kurser, anser FS. Inom varje specialistområde (klinisk, pedagogisk och arbetslivets psykologi) har man därför bildat arbetsgrupper med uppgift att ta fram förslag till såväl gemensamma som valbara kurser.

FÖRBUNDSSTYRELSEN föreslår att kongressen ska besluta att godkänna inriktningen i propositionen, fastställa att psykologer under specialisering ska få beteckningen ST-psykolog samt att det ”vetenskapliga arbetet” i fortsättningen ska få namnet ”skriftligt specialistarbete”. ■

MAJA AHLROOS

Så vill FS stärka psykologernas ställning

Tio procent fler medlemmar, en marknadsledande löneutveckling, stärkt titelskydd och offentlig finansiering av psykologisk behandling. Det är några av de mål för arbetet under kommande kongressperiod FS föreslår i sin målproposition.

Förbundsstyrelsen sammanfattar sina verksamhetsmål i fyra övergripande visioner ur vilka mer detaljerade och konkreta inriktningar för förbundets arbete vaskas fram.

Psykologförbundet är ett förbund för alla Sveriges psykologer, lyder den första visionen.

EN HÖG ANSLUTNINGSGRAD är viktig, skriver FS, för att förbundet med styrka ska kunna företråda psykologin och psykologprofessionen. Ett konkret mål för arbetet är därför att öka antalet yrkesverksamma medlemmar med minst 10 procent och studerandemedlemmarna med 15 procent. För det ändamålet är det viktigt att erbjuda en tillgänglig och effektiv medlemsrådgivning och att uppmuntra medlemmarnas engagemang i fackliga frågor.

Anställningstrygghet, goda arbetsvillkor och god arbetsmiljö för alla psykologer är målet för vision 2. Det innebär att Psykologförbundet bör fortsätta arbeta för en god löneutveckling liksom en bred och rörlig arbetsmarknad för psykologer. FS betonar också vikten av en väl fungerande lokal lönebildning och inflytande över arbetsmiljön.

I VISION 3 fastslås att Psykologförbundet och dess medlemmar är psykologins

självklara företrädare. Psykologförbundet ska stärka psykologernas självständiga ställning i yrkesutövningen, framhåller FS. Det betyder bland annat att psykologer bör ges ensamrätt till yrket och ett stärkt titelskydd. De ska också ha möjlighet att etablera privat verksamhet med offentlig finansiering på samma villkor som andra yrkesgrupper. Verksamhetsmål som Psykologförbundet länge arbetat för, men som kräver fortsatta ansträngningar för att bli verklighet.

VISION 4, SLUTLIGEN, betonar vikten av en god utbildning och en kontinuerlig fortbildning för alla psykologer. Psykologförbundet ska slå vakt om hög kvalitet i grundutbildningen liksom vid PTP-tjänstgöring. Vidare ska förbundet övervaka att antalet utbildningsplatser motsvarar samhällets behov, se till att psykologer garanteras fortbildning och att specialistutbildningen får samhälleligt erkännande.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen ska anta de föreslagna målen för förbundets arbete, som här dock presenterats endast i stora drag. ■

MAJA AHLROOS

Få stadgeförändringar

Om kongressen röstar för ett minskat antal styrelseledamöter, att kongressen ska hållas på hösten i stället för på våren, samt för fyraåriga kongressperioder medför det ändringar i förbundets stadgar.

Stannar kongressen för en minskad styrelse, betyder det att förbundets presidium i fortsättningen består av förbundsordförande och en viceordförande (tidigare två) samt åtta ledamöter (tidigare tio) inklusive personalrepresentanten. En ledamot (tidigare två) samt två (tidigare tre) suppleanter väljs bland förbundets studerandemedlemmar.

En annan förändring i förbundsstyrelsens (FS) stadgeproposition blir följden om kongressen röstar för förlängd kongressperiod och novemberkongress. Ordinarie kongress ska då hållas un-

der tiden 1-30 november vart fjärde år i stället för som nu vart tredje. Det medför att ärenden som förbundsmedlemmar eller förbundsorgan vill ta upp på kongressen måste vara anmälda hos FS senast 30 april före ordinarie kongress. Motsvarande tidpunkt i dag är sista oktober.

YTTERLIGARE EN förändring gäller sammansättningen av Vetenskapliga rådet (VR). Rådet har hittills bestått av sju ledamöter varav kongressen valt fem, bland dem en ordförande, medan FS utsett två ledamöter. Om kongressen röstar enligt

styrelsens förslag, innebär det att kongressen i fortsättningen stadgeenligt väljer ett presidium bestående av ordförande och två viceordföranden i VR. Dessa bör vara seniora forskare, slår stadgepropositionen fast. FS utser därpå efter att ha hört med rådets presidium övriga vetenskapliga rådgivare efter behov. VRs arbetsformer kan variera, heter det vidare i stadgepropositionen, men rådet bör sammanträda minst en gång per år.

I övrigt innehåller stadgepropositionen inga stora förändringar och ovanstående förändringar gäller självfallet bara om kongressen fattar beslut enligt styrelsens förslag i respektive fråga. ■

MAJA AHLROOS

Utbildnings- och forskningspolicy

Förbundsstyrelsen (FS) har även gjort en del uppdateringar och smärre redaktionella förändringar i det utbildningspolitiska handlingsprogrammet och det forskningspolitiska programmet som senast reviderades vid kongressen 2004. FS föreslår att kongressen beslutar om anta policyprogrammen i sin nuvarande utformning.

Medlemmar som vill läsa programmen i sin helhet hänvisas till förbundets hemsida www.psykologforbundet.se där programmen finns under rubriken Förbundsorgan/Kongress. ■

VAD ÄR EN KONGRESS?

Kongressen, som ska hållas vart tredje år mellan 15 mars och 15 maj, är förbundets högsta beslutande organ. I en stadgeproposition föreslår förbundsstyrelsen dock att kongressen beslutar att kongress i fortsättningen ska hållas vart fjärde år mellan 1 och 30 november.

Ombuden till kongressen väljs av medlemmar (studerandemedlemmar undantagna) som är folkbokförda i samma valdistrikt som den nominerade. Därutöver är det sedan kongressen 2007 möjligt att lägga sin röst på två personer i andra valdistrikt. Valdistrikten följer landets länsindelning och är 21 till antalet. Varje valdistrikt garanteras två ombud samt yt-

terligare ett ombud för varje påbörjat 200-tal yrkesverksamma medlemmar.

Valbar är en medlem (studerandemedlemmar undantagna) som är folkbokförd inom ett valdistrikt och rätt att nominera har alltså medlemmar i samma valdistrikt. Dessutom ska den regionala studerandeföreningen i de valdistrikt, där det finns psykologutbildning, utse ett kongressombud bland de studerande. Vidare ska lika många suppleanter som kongressombud utses.

RÖSTNING PÅ DE nominerade kan ske genom poströstning per telefon eller dator och valet ska vara genomfört senast

180 dagar före kongressen.

Närvaro-, yttrande-, förslags- och rösträtt vid kongressen har kongressombuden samt suppleanter för ett frånvarande ombud. Samma rätt *med undantag av rösträtt* har SF-ledamöter (eller deras suppleanter) samt ordförandena (eller suppleanter) för statliga psykologföreningar, yrkesföreningar och företagarföreningar liksom förbundsfunktionärer i de olika råden (Etikrådet, Specialiseringsrådet, Vetenskapliga rådet och Studeranderådet). Närvaro-, yttrande- och förslagsrätt, men inte rösträtt, har också förbundets tjänstemän och medlemmar som efter FS-beslut kallas att delta i kongressen som

representanter för en förening eller ett nätverk inom förbundet. Övriga medlemmar har närvaro- och yttranderätt på kongressen man får inte ställa förslag eller delta i beslut.

På kongressen tar man upp de ärenden som finns på föredragningslistan till kongressen eller ärenden som medlemmar eller förbundsorgan anmält hos FS senast den sista oktober före kongressen. Föreslås ett ärende vid sittande kongress behandlas det bara om fyra femtedelar av kongressen beslutar det. Kongressbesluten fattas med enkel majoritet med vissa stadgefästa undantag.

Vid årets kongress är ombuden 67 av 75 möjliga.

”Lägg ordet förtroendeman på historiens sophög”

Byt ordet förtroendeman mot förtroendeperson! Det föreslår en av årets motionärer kongressen. Hälften av de 22 motionerna gäller dock förbundets organisation, Specialistordningen och Psykologtidningen.

Psykologföreningen i Uppsala läns landsting föreslår att kongressen ska ge förbundsstyrelsen (FS) i uppgift att se över uppdelningen i yrkesföreningar och lokala fackliga föreningar för att hitta en modell som bättre tar tillvara det fackliga arbetet. Allt fler medlemmar är aktiva i yrkesföreningen, medan de inte anser sig ha tid för det lokala fackliga arbetet, skriver förslagsställarna, som vill se en ökad balans mellan dessa två delar av förbundet.

Föreningen anser i en annan motion att det fackliga uppdraget urvattnats och vill att FS ges i uppdrag att tydliggöra och levandegöra det fackliga arbetet genom regelbundna kontakter med de lokala föreningarna.

Psykologföreningarna bör kunna delta i Rådskonferensen, anser Psykologföreningen i Västra Götalandsregionen och efterlyser en stadgeändring som kan göra det möjligt. Det är viktigt att Rådskonferensen får förankring i den lokala organisationen, skriver föreningen i sin motion.

Region Skånes Psykologförening föreslår att kongressen beslutar att det fackliga arbetet framgent ska organiseras efter länstillhörighet i stället för arbetsgivare. Mo-

dellen med arbetsplatsföreningar fungerar inte, anser föreningen, som inte tror att frågan kan vänta ytterligare en kongressperiod.

FS hänvisar i sitt yttrande över samtliga fyra motioner till sin proposition rörande den framtida förbundsorganisationen. FS föreslår att kongressen ska ge den nyvalda styrelsen i uppgift att genomföra en organisationsutredning som kan utgöra bas för ett beslut på nästa kongress.

I SAMMANLAGT FYRA motioner föreslås förbättringar i Specialistordningen. Ansökningarna till specialistutbildning ökar och det behövs fler specialistkurser, framför allt i klinisk psykologi, skriver psykolog Peter Westberg, Malmö. Han vill att Psykologförbundet ska informera de psykologiska institutionerna om det stora behovet, samt ta initiativ till fler kurser i klinisk psykologi även inom IHPU. I ytterligare en motion föreslår Peter Westberg en mer sammanhållen Specialistordning och att förbundet ska arbeta för att få specialistutbildningen offentligt erkänd och för att specialistkompetens ska medföra en reell löneökning.

Också Erik Wallmark, psykologstuderande i Lund, öns-

kar i sin motion en fördjupad Specialistordning – ”kompetensmässigt, lönemässigt och juridiskt”. Han föreslår att Psykologförbundet ska verka för att specialistkurser knyts närmare universiteten och för införandet av specialisttjänster med fackliga riktlinjer för lönesättningen.

Elisabet Graci, Psykologföreningen i Malmö, vill i sin motion också att specialistutbildningen knyts närmare universiteten, men främst av ekonomiska skäl. Psykologer som arbetar kommunalt har ingen stor budget att utbilda sig för, skriver hon. Om universiteten ansvarade för vissa moment i utbildningen, framför allt för specialistkollegiet, skulle det bli ekonomiskt lättare att utbilda sig.

FS påpekar rörande denna motion att Professionskursen och specialistkollegiet bör vara tydligt professionsanknutna och utformas av IHPU och föreslår därmed avslag på motionen. När det gäller de övriga tre motionerna hänvisar FS till sin proposition rörande Specialistordningens fortsatta utveckling.

PSYKOLOGTIDNINGEN är ämnet för tre av motionerna. Två av dem tar upp den så kallade redaktionsgruppens sammansättning och funk-

tion. Psykolog Ann-Mari B Adiels yrkar i en till tidningen starkt kritisk motion att en ny redaktionsgrupp väljs av kongressen och att gruppen får ökade befogenheter att ta del av material till tidningen och att påverka innehållet. Anna Broman Norrby föreslår att kongressen tar upp frågan om hur redaktionsgruppen väljs, om hur sammansättningen ska se ut och vilket uppdrag gruppen ska ha.

FS påpekar i sitt yttrande att redaktionsgruppen (som består av förbundsordföranden, en psykologstuderande, förbundets informatör samt representanter för forskare, praktiker och fackligt aktiva) inte har någon formell status utan närmast utgör ett samtalsforum för redaktionen. FS finner heller inte någon anledning att förändra tidningens självständiga ställning inom förbundet.

Martin Cernvall, Uppsala, föreslår att en vetenskapsredaktör tillsätts som ska ansvara för publiceringen av vetenskapliga arbeten i tidningen. FS sympatiserar med förslaget, men påpekar i sitt yttrande att förbundet inte har de ekonomiska resurserna.

PSYKOLOGSTUDERANDE bör i likhet med läkarstuderande kunna arbeta med moment de är utbildade för och även med mer kvalificerade uppgifter, anser

Erik Wallmark och psykologstuderande Peter Hansson i varsin motion. *Psykologutbildningen* (liksom arbetsgivare och patienter) skulle vinna på ett utökat samarbete mellan utbildning och arbetsgivare, anser de och föreslår att Psykologförbundet utarbetar riktlinjer för hur assistent- eller kandidatarbete kunde organiseras.

FS meddelar i sitt yttrande att man avser att utreda frågan och ta fram rekommendationer för tjänstgöring under utbildningen till stöd för studenter och arbetsgivare.

Brjánn Ljótsson oroar sig för att ett flertal andra grupper än psykologer gör anspråk på att kunna ge KBT-behandling. Han föreslår därför i sin motion att förbundet tillsätter en arbetsgrupp som anger ramarna för en "gold standard"-utbildning i KBT, och att ansvariga på psykologprogrammen uppmanas att utforma utbildningar som motsvarar denna standard.

I sitt svar påpekar FS att man under kommande kongressperiod avser att öka kontakten med institutionerna i syfte att se till psykologprogrammen har "gold standard" när det gäller utbildningen inom såväl klinisk, som arbetsorganisatorisk och pedagogisk psykologi.

Gör 2011 till ett Äldreår, föreslår Birgitta Ingridsdotter, ordförande i Sveriges gerospsykologers förening, som i ytterligare en motion också pläderar för särskilda hälsocentraler med gerontologisk kompetens för äldre.

ETT ÄLDREÅR skulle kräva resurser, både personella och

ekonomiska, som Psykologförbundet inte har, förklarar FS i sitt yttrande, men påpekar att många kommuner årligen arrangerar Äldredagar där psykologiska aspekter på åldrandet kan lyftas fram. Det är svårt att arbeta för specifika hälsocentraler för äldre, anser FS, med tanke på vårdvalet, som gör att alla fritt kan anlita den vårdenhet han/hon önskar.

Geropsykologerna föreslår också i en motion att Psykologförbundet ska verka för att samtliga legitimerade psykologer ska anslutas till försäkringskassan för att privatpraktiserande psykologer ska kunna arbeta enligt samma taxa som till exempel privata sjukgymnaster.

Frågan om offentlig finansiering av psykologisk behandling och psykologers möjligheter att etablera sig som privata vårdgivare på samma villkor som läkare och sjukgymnaster är och har varit en högt prioriterad fråga i förbundets arbete, understryker FS i ett omfattande yttrande. Om förslaget om en ny lag för vårdetablering (ett betänkande lämnades i november till regeringen) blir verklighet gäller det att få psykologisk behandling godkänd som ett område för etablering, betonar FS.

ELISABET GRACI, ordförande i Malmö Psykologförening, vill att Psykologförbundet ska tydliggöra att psykologens roll i skolan och förskolan inte i första hand handlar om samtal med barn utan om verksamhetsutveckling, och att det bör bli tydligt i lag att psykologer i förskola/skola ska tillhöra ett centralt resursteam.

FS föreslår avslag på motio-

nerna med motiveringen att psykologer behövs på olika nivåer i skolan/förskolan, från samtal med barn till verksamhetsutveckling. Hur psykologer är organiserade styrs av arbetsuppgifterna och bör inte lagregleras.

Psykologföreningen i Västra Götalandsregionen är missnöjd med den lokala tillämpningen av HÖK T (Huvudöverenskommelsen om lön och anställningsvillkor). Man tar lokalt inte hänsyn till de intentioner som centrala parter förutsätter, förklarar motionskrivarna. Det medför att en del offentligt anställda medlemmar inte ges möjlighet att påverka sin löneutveckling och inte kan sägas ha individuella och differentierade löner.

Föreningen föreslår därför att kongressen ska uppdra till FS att inom AkademikerAlliansen tala för en adekvat utvärdering av hur HÖK T tillämpas lokalt samt föreslå nya skrivningar i HÖK T som ger arbetstagarorganisationerna en fortsatt viktig roll i den lokala lönebildningen.

FS delar föreningens uppfattning och försäkrar att det inom AkademikerAlliansen pågår fortlöpande diskussioner om den lokala tillämpningen av löneavtalet och hur denna kan förbättras.

PT-psykologen Thomas S Palm vill att lönefrågan frikopplas från tjänsteansökan och anställningsintervju. Han föreslår att förbundet ska arbeta för att strama upp regelverket och se till att det efterlevs i praktiken. FS håller med om att lönefrågan bör komma upp sent i anställningsprocessen, men konstaterar att det inte

finns något formellt regelverk att luta sig mot. Frågan måste även i fortsättning hanteras i dialog med arbetsgivaren.

Det är dags att lägga begreppet förtroendeman på historiens sophög, anser Leif Petersson, Psykologföreningen i Landstinget Västernorrland. Han föreslår att kongressen ska besluta att i lagtext och fackliga sammanhang använda begreppet förtroendeperson.

Psykologförbundet har inte makt att ändra ett språkbruk som är etablerat såväl till vardags som i lag- och avtalstexter, konstaterar FS och föreslår att kongressen avslår motionen. ■

MAJA AHLROOS

Vårt behov av statistik

Konsten att ljuga med statistik? Uttrycket känns rätt slitet. För ofta är det ju precis tvärtom, att statistiken talar klarspråk, utan att ta hänsyn till om sanningen är obekvämt. Statistik kan peka på våra blinda fläckar, precis som ett barn som ännu inte lärt sig förställning. Till exempel upplyser oss statistiken om att nära nog hälften av den elektricitet som vi konsumerar kommer från kärnkraft – och att vi faktiskt inte är så jämställda som vi gärna vill tro.

Det senare blev jag varse häromdagen då jag läste en psykologexamensuppsats, och drabbades mitt i nyttet av vad som egentligen bara var undersökningens bakgrundsstatistik. Den i sig intressanta och välgjorda uppsatsen byggde på enkäter riktade till kvinnor och män med barn i förskoleålder.¹ Föräldrarna hade var för sig fått svara på frågor om hur de upplever sitt barns beteende och hur de själva hanterar gränssättning och andra utmaningar som man kan ställas inför som förälder. Resultatet tydde på tydliga könsskillnader; om det alls fanns bekymmer med föräldraskapet var mammorna mera bekymrade än papporna. Det gällde både barnens eventuella problembeteenden och svårigheter med den egna rollen som fostrare.

DET ÄR EN NY variation på ett gammalt tema, med grundackordet ”det är mammas fel” och kontrapunkten ”skuld”. Den här gången spelas temat inte av halvvuxna barn, i skiftande åldrar, utan av kvinnorna själva. Kvinnor som alla blivit föräldrar först efter millennieskiftet, men som alltså fortfarande iklär sig

ett särskilt ansvar, inte bara för barns välbefinnande utan också för allsköns bekymmer och tillkortakommanden. Tecken på att vi befinner oss en god bit från ett jämställt föräldraskap? Troligen.

Och så var det då bakgrundsstatistiken. Den talade sitt tydliga och ganska dystra språk.

I beskrivningen av undersökningsgruppen ingick demografiska grunddata om deltagarnas utbildningsnivå, sysselsättningsgrad och årsinkomst. Eftersom undersökningen hade genomförts i en universitetsstad rörde det sig om en totalt sett högutbildad grupp föräldrar. Cirka 50 procent hade avlagt högskoleexamen, kvinnorna med ett par procents försteg. Denna relativa jämbördighet syntes knappast då man betraktade årsinkomst och sysselsättningsgrad. Bland papporna arbetade 80 procent heltid, bland mammorna 30 procent. Samma grupp mammor som genomsnittligt hade ett snäpp högre utbildning än papporna, deltog nu i betydligt lägre omfattning i yrkeslivet. Och självklart hade de väsentligt lägre årsinkomst.

Nota bene, jag tycker inte att småbarnsmammor nödvändigtvis ska arbeta heltid. Men varför tycks det fortfarande vara så självklart att pappor ska göra det? Givet att det är ekonomiskt hållbart vore kanske det ideala ur barnens perspektiv att ingen av föräldrarna var totalt uppslukad av yrkeslivet.

JAG MINNS EN större enkätstudie för några år sedan som hade undersökt erfarenheter av att kombinera yrkes- och familjeliv. Minst 75-80 procent av de

tillfrågade kvinnorna upplevde att deras karriär hade påverkats negativt av familjebildning och barnafödande. För männen var motsvarande siffra omkring 25 procent. Dessutom tycktes familjebildning för en del män snarast ha varit till gagn för karriären. Sådana pluspoäng lyste med sin frånvaro för kvinnorna.

Jag kan inte bli särskilt upprörd över att karriären hämmas av barnafödande och småbarnsföräldraskap. Tvärtom, tycker jag att det ter sig högst rimligt att detta är en period då de flesta bland både män och kvinnor lägger mindre krut på karriären.

STATISTIK HANDLAR just om ”de flesta”, inte om det enskilda fallet. Ett glädjande enskilt fall är utnämningen av Birgitta Ohlsson till EU-minister. Hennes utnämning följdes av kommentarer som blev en uppvisning i härskartekniker. Mats Knutson på SVTs Rapport gjorde långa utläggningar om att Ohlsson minnsann inte varit något förstahandsval, att utnämningen var ett sätt att få henne att hålla käft – och att det hur som helst är betydelselöst att vara EU-minister. Har någon hört motsvarande sänkning då en man utnämns till minister?

Arbetsfördelningen i Birgitta Ohlssons familj kommer troligen att bryta mot den statistiska normen. Hatten av för det. Vi behöver goda förebilder för att komma vidare. Och vi behöver statistik för att veta var vi befinner oss. ■

ANN-CHARLOTTE SMEDLER

¹ Terreros, Catherine. (2010). Barns utagerande beteende och föräldrars ineffektiva fostranstrategier. Psykologexamensuppsats, Psykologiska institutionen, Stockholms universitet.

Medlemskap i förbundet stärker yrkesidentiteten

Årets första SR-möte ägde rum i Stockholm den 13-14 februari. Både nya och gamla representanter deltog från alla de nio utbildningsorterna, från Umeå i norr till Lund i söder.

SR-mötet leddes av Maria Lindhe (som efter kongressen kommer att avgå från ordförandeposten), tillsammans med Johan Eriksson (föreslagen ny ordförande) och Anders Rönnerberg (föreslagen ny vice ordförande).

På lördagen deltog både ordinarie representanter och suppleanter. Förbundssekreterare Hans Persson berättade om förbundets organisation och arbetssätt, vilket väckte ett intresse för att lära sig mer om fackliga frågor och om förbundet. Efter detta gav förbundsdirektör Örjan Salling en heltäckande föreläsning om förbundets historia, aktuella inriktning och framtid.

Det diskuterades även vad rollen som studerandeledamot innebär. Tanken är att studerandeledamoten ska

fungera som en länk mellan förbundet, utbildningsorten och lokala studentföreningar. Till sist spånade vi om hur vi bäst ska kunna rekrytera nya medlemmar. Att det handlar om vår framtid, om att få en yrkesidentitet samt att det är gratis första året kom upp som argument, argument som vi kan använda för att värva studenter till förbundet.

PÅ SÖNDAGEN deltog endast de ordinarie representanterna och dagen ägnades åt visioner och planering inför SRs arbete det kommande året. Det fanns intresse av att både arbeta med frågor som rör utbildningen och som rör professionen. En aktuell fråga som togs upp var Region Skånes sänkning av PTP-lönerna, något som psykologstudenter över hela

landet har upprörts över. Det diskuterades hur vi ska kunna bilda opinion mot detta bland psykologstudenter och visa arbetsgivare att vi inte tänker acceptera för låga löner.

FLERA ARBETSGRUPPER bildades. En arbetsgrupp kommer att arbeta med att förbättra kommunikationen inom SR och gentemot RFS (Regionala Föreningar för Studerande) och psykologstudenter. En annan arbetsgrupp bildades för att arbeta med genusfrågor och undersöka hur genus ingår i utbildningen. Även en aktionsgrupp bildades som kommer att planera och genomföra en aktion för att uppmärksamma förbundets "Vem som helst"-kampanj för att anställa fler psykologer på vårdcentralerna.

Arbetet i arbetsgrupperna kommer nu att påbörjas och en uppföljning av hur det har gått och vidare planering kommer att ske vid nästa SR-möte i slutet av maj.

Söndagen avslutades med en runda då alla deltagare fick säga vad de kände efter de intensiva dagarna. Ord som engagemang, inspiration och tilltro nämndes, vilket ger förhoppningar inför SRs arbete under 2010. ■

ANNA BRENDLER-LINDQVIST
KARIN EKSTRAND
Psykologstuderande,
Örebro universitet

NYA MEDLEMMAR

Caroline Andersson, Lund
Hannah Rosenberg, Örebro
Maja Holm, Solna
Charlotta Svensson, Holmsund
Frida Björklund, Köpenhamn
Miyabi Watanabe, Sundbyberg
Jenny Linjamaa, Bro
Magdalena Enlöf, Örebro
Hillevi Sundin, Umeå
Ian Clark, Lund
Mathias Holmberg, Uppsala
Kristian Andersson, Solna
Elin Olsson, Umeå
Camilla Berglund, Lidingö
Johan Agebjörn Jaatinen, Lund
Tone Haugerud, Göteborg
Erik Martinsson Mäkelä, Uppsala
Maja Fredriksson, Lund
Emelie Hellberg Olsson, Göteborg
Sofia Skoog, Göteborg
Axel Blomquist, Linköping
Karin Boson, Umeå
Jonas Wigren, Uppsala
Maria Bergström, Lund
Maral Karimi, Uppsala
Li Högberg Jacobsson, Uppsala
Signe Lindholm, Uppsala
Ingrid Persson, Lund
Linda Rosenkvist, Stockholm
Annelie Dahlstrand, Göteborg
Ann-Catharine Lövstedt, Stockholm
Ingela Helling, Uppsala

ANNONS

GÖTEBORGS UNIVERSITET
PSYKOLOGISKA INSTITUTIONEN

GRASP 2010

Den 7:e Nordiska konferensen i Grupp- och Social Psykologi

*The Individual and the group
- Future challenges*

Göteborg den 20-21 maj 2010

För anmälan och mer information: www.psy.gu.se/grasp2010

**Aktuell
läsning på**
www.psykologtidningen.se

Diagnos riskerar bli självuppfyllande profetia

Trots att jag inte fått någon klar diagnos för Aspergers syndrom är det svårt att förklara i ord hur traumatiskt detta har varit för mig, hur dåligt jag mått och hur jag gått och ältat detta i många år. Det skriver Marcus Andersson apropå psykolog Staffan Rislund Törners artikel i nr 3/09.

Efter att nyligen ha läst Staffan Rislund Törners artikel om överdiagnostisering av Aspergers syndrom kände jag att jag vill ge min personliga bild av AS-utredningar. Jag mådde dåligt 2002 och blev sjukskriven för depression. Efter två möten med en psykiater blev jag remitterad till AS-utredning, detta utan att problematiken hade diskuterats med mig. Hade aldrig hört talas om AS och kände inte igen mig i diagnosen efter att ha läst om den. Efter påtryckningar från försäkringskassan gick jag ändå med på en utredning.

Jag fick vänta nästan två år på utredningen där även min mamma deltog.

Efter att min mamma talat med neuropsykiater om min barndom framkom där inga som helst avvikelser. Den neuropsykologiska utredningen visade dock att jag har en ojämn begåvningsprofil – min språkliga förmåga var bättre än övriga som låg i den övre delen av normalprofilen, samt att jag hade en ”sekventiell detaljstrategi i min kognitiva stil”.

Eftersom dessa drag är vanliga hos personer med autismspektrumstörning kunde AS inte uteslutas. Intressant är att det som är de mest avgörande handikappen med AS – en oförmåga att förstå och tolka människors handlingar och

ansiktsuttryck samt bristande social förmåga – inte testades. Utredarna ansåg mig vara ett gränsfall, eftersom jag sagt att jag inte kände igen mig i problematiken.

Jag förklarade att jag i stället hade en socialfobisk problematik och detta kunde de bekräfta enligt självskattningsformuläret. Precis som Rislund Törner förstår jag inte hur AS kan vara förenligt med social fobi. En person med social fobi är ytterst känslig för hur denne agerar i sociala sammanhang och hur andra ska uppfatta den – en autistisk person ska ju sakna den här förmågan.

Utredarna var villiga att skriva en AS-diagnos om det kunde vara till min fördel, men jag tackade nej.

Trots att jag inte fått någon klar AS-diagnos är det svårt att förklara i ord hur traumatiskt detta har varit för mig, hur dåligt jag mått och hur jag gått och ältat detta i många år. Hur kunde jag, den snälla, humoristiska, empatiska och omtänksamma, men lite blyga och osäkra killen, nästan tvingas in i en diagnos där man beskrivs som att ha en oförmåga att förstå och tolka människors agerande och ansiktsuttryck, att vara lite konstig och udda och att sakna empatisk förmåga – att till och med vara potentiellt farlig.

Inget kan vara mer fel. Det som gjort det hela ännu värre är hur illa jag blir bemött av Försäkringskassan och arbetsförmedlingen då jag misstänktes ha Aspergers syndrom.

Det finns nog många som har accepterat diagnosen, trots att den inte stämmer och på så sätt får de inte den hjälp de behöver. De jag mest tänker på är barnen. Jag och min mamma är inte dumma, men vi blev ändå helt överkörda och kunde inte förstå vilka konsekvenser en AS-utredning kan få. Jag kan tänka mig att det är många föräldrar som accepterar en diagnos utan att riktigt förstå följderna. Barn som hamnar i specialklasser hamnar redan tidigt i ett utanförskap som det kommer att bli mycket svårt att ta sig ur senare i livet. Riskerar inte diagnosen att bli en självuppfyllande profetia?

Jag hoppas att utredningsförfaranden kring AS kan förbättras. Och jag hoppas framför allt att de som arbetar inom skolan och vården är försiktiga med att skicka sårbara unga människor till utredning. Bara att förknippas med Aspergers syndrom kan vara oerhört jobbigt och en påtvingad utredning kan få allvarliga konsekvenser för den enskilde individen.

MARCUS ANDERSSON

Varför exkluderas psykologer med annan etnisk bakgrund?

– Jag anser att det är en skandal att valberedningen väljer bort psykologer med annan etnisk bakgrund till förbundets styrelse, skriver psykolog Ali Sarkohi.

Jag har länge trott att Sveriges Psykologförbund existerar i realiteten, men först nu efter valberedningens förslag har jag insett att åtminstone förbundets styrelsearbete tillhör endast en etnisk bakgrund, nämligen svenskar. Det var därmed dags för mig att vakna upp och inse att jag, i alla år varit medlem i det svenska psykologförbundet och inte Sveriges Psykologförbund.

I det senaste numret av Psykologtidningen (nr 2/10) säger valberedningens ordförande Ulrika Sharifi att ”man har hittat fungerande arbetsformer... det är dags att höja ambitionsnivån... det finns förväntningar på ytterligare fokus, mer energi och handlingskraft i styrelsearbetet”.

Jag undrar förstås varifrån denna handlingskraft ska komma, när valberedningen med sitt diskriminerande förslag visar brist på handlingskraft. Med förslaget markerar valberedningen klart och tydlig att enbart en etnisk grupp kan tillmötesgå förväntningar och ge energi och handlingskraft.

ULRIKA SHARIFI SÄGER att intresset bland medlemmarna har varit stort och att valberedningen har ”försökt att hitta en balans och bidra med nya perspektiv... och få med representanter för

olika vetenskapliga områden, olika lärosäten, både män och kvinnor och en viss åldersspridning”. Med facit i hand har förslaget endast gällt svenska psykologer och samtliga lärosäten i Sverige minus Östergötland, vilket är djupt beklagligt.

JAG ANSER ATT det är en skandal att valberedningen återigen kategoriskt väljer bort psykologer med annan etnisk bakgrund i förbundets styrelse. Det är för mig oklart hur det kommer sig att medlemmar med annan etnisk bakgrund exkluderas i valberedningens förslag.

”Psykologförbundet ska vara ett förbund för alla Sveriges psykologer, då måste vi också se till att psykologer med olika etnisk bakgrund är representerade.” (Sharifi i Psykologtidningen nr 7/2007). Jag delar denna uppfattning och menar att detta även ska gälla styrelsearbetet och varför inte de olika råden. Jag frågar mig vad som har hänt med den självklara och kloka tanken? Jag undrar nu om frågan om etnisk representation i förbundsstyrelsen kommer att vara en evig framtidsfråga?

Ungefär en niondel av Sveriges befolkning har annan etnisk bakgrund än den svenska. Den politiska visionen och ambitionen i det svenska samhället är

att ansvarsfördelningen när det gäller högre poster ska följa befolkningsstrukturen. Politiska grupper till höger såväl som till vänster har denna ambition. Jag finner samma trend på andra håll, men inte i Psykologförbundet. Om problemet är känt, är min fråga vad har förbundets styrelse gjort för att lösa detta problem? Enligt Socialstyrelsen finns i dag 10 571 psykologer med svensk legitimation. Av dessa är 6 855 medlemmar i Psykologförbundet. Någon statistik över antal/andel legitimerade psykologer med annan etnisk bakgrund än svensk finns tyvärr inte i vare sig Psykologförbundets eller Socialstyrelsens register.

Enligt Socialstyrelsen har 815 personer (7,7 procent) av de registrerade legitimerade psykologerna i landet gjort sin utbildning i annat land än Sverige.

Intressant nog finns det en transkulturell förening inom Psykologförbundet, men borde inte Psykologförbundet i sin helhet representera transkulturalism? ■

ALI SARKOHI

Psykolog, universitetsadjunkt, Verksam vid Linköpings universitet och vuxenpsykiatriska klinken i Linköping

Valberedningen svarar: Medlemmarnas ansvar att nominera

I valberedningens ursprungliga förslag saknades psykologer med annan etnisk bakgrund och det var ett misslyckande. Men det är inte ett misslyckande för valberedningen i första hand, utan ett misslyckande för psykologerna i Sverige, skriver valberedningens ordförande Ulrika Sharifi.

Vi välkomnar Ali Sarkohis synpunkter på valberedningens förslag och tycker det är bra att vi får en diskussion kring denna angelägna fråga.

Vid kongressen 2007 lades en motion om etnisk representativitet i styrelse och regionala företrädare. Motionären, Rahmane

Harit, saknade en strävan efter etnisk representativitet i debatter och i Psykologtidningens artiklar. Förbundsstyrelsen besvarade motionen med att hänvisa till Transkulturell Psykologförening TPF, och till valberedningens ansvar att eftersträva representativitet som avspeglar medlemsstrukturen.

Efter seriösa diskussioner där kongressen konstaterade att detta var en angelägen fråga, bestämde man att föra följande två punkter till kongressperiodens visioner: ”Att psykologer med olika etnisk bakgrund känner tillhörighet i Sveriges psykologförbund och är väl representerade och att Psykologförbundet skall arbeta för att stimulera psykologer med utländsk bakgrund att engagera sig som fackligt förtroendevalda”.

REDAN VID Rådskonferensen följande år, bordlade man frågan och beslöt att FS skulle genomlysas frågan ur ett bredare perspektiv tillsammans med TPF. Vid Rådskonferensen 2009 hade frågan reducerats till att gälla etnisk kvotering, och Rådskonferensen diskuterade om FS utrett frågan tillräckligt.

Valberedningens arbete innebär i första hand att lyssna på synpunkter och förslag från förbundets medlemmar och ta fram ett förslag som motsvarar vad medlemmarna önskar. Visst kan valberedningen ta egna initiativ och kanske till och med föreslå personer utifrån egna preferenser och nätverk, men det är kongressen, medlemmarnas ombud, som väljer. Det är viktigt med väl förankrade förslag.

VALBEREDNINGEN HAR under hösten, via Psykologtidningen, förbundets hemsida och brev till förbundets olika organ och föreningar, uppmanat medlemmar och föreningar att nominera till förbundsstyrelsen och de olika råden. Vi fick in många nomineringar, men tyvärr inte några med annan etnisk

bakgrund än svensk och nord-europeisk. Det är därför inte en korrekt beskrivning som Ali Sarkohi gör då han hävdar att valberedningen ”kategoriskt väljer bort psykologer med annan etnisk bakgrund i förbundets styrelse”. Vi beklagar att Ali Sarkohi inte tog tillfället i akt att nominera någon meriterad person som han har förtroende för till förbundsstyrelsen. Det hade varit ett mer konstruktivt och effektivt sätt att adressera denna fråga än att missnöjt komma med kritik.

Sedan Eva Hedenstedt dragit tillbaka sin kandidatur till FS har valberedningen fått fler förslag och valt att föreslå Aram Seddigh, arbets- och organisationspsykolog från

Stockholm med ett fackligt engagemang som vi tror kan bidra med förnyelse och energi till FS arbete.

JAG ANSER, liksom Ali Sarkohi, att Psykologförbundet ska vara ett förbund för alla Sveriges psykologer. Jag tror att vår styrka som organisation hänger på om vi kan engagera alla psykologer eller inte, oavsett bakgrund. I valberedningens ursprungliga förslag saknades psykologer med annan etnisk bakgrund och det var ett misslyckande. Men det är inte ett misslyckande för valberedningen i första hand, utan ett misslyckande för psykologerna i Sverige.

För att detta inte ska vara

en evig framtidsfråga behöver vi en fortsatt diskussion som kan leda till ökad medvetenhet och som kan hjälpa oss att se utanför våra invanda mönster och förebilder. På så sätt hoppas vi att nästa valberedning får många nomineringar av kandidater med olika bakgrund och erfarenhet. ■

VALBEREDNINGEN
genom Ulrika
Sharifi,
ordförande

Nya antagningsregler hösten 2010

Högsta gymnasiebetyg före 2003 räcker inte för att bli antagen på de mest attraktiva utbildningarna. Från och med hösten 2010 gäller nya antagningsregler.

I höst införs nya regler för ansökning till högskola och universitet. Maxpoängen från 20,0 höjs till 22,5, genom att meritpoäng införs. Det innebär att de som tog studenten före 2003 med MVG i alla ämnen, eller 20,0 i genomsnitt, inte längre har högsta betyg.

Kurser som ger meritpoäng är moderna språk (franska, spanska, tyska), engelska och matematik, samt kurser relevanta för den sökta utbildningen. ■

KAJSA HEINEMANN

För mer information: www.studera.nu/studera

ANNONS

Välkommen till STP:s Testdag 2010

Operaterassen
Stockholm 26 maj 2010

Dags att anmäla sig till STP:s testdag som i år återkommer med temat "Internationalisering och standardisering av urvalsprocessen".

Välkommen till en stimulerande dag den 26 maj på Operaterassen i Stockholm.

Mer info och anmälan på www.stpsverige.se

Den göteborgska psykiatrin och psykoterapin

◆ I äldre etnologi var det vanligt att tala om en öst-västlig kulturgräns genom södra Sverige med Vättern som en gränsmarkör, på samma sätt som man talade om en nord-sydlig gräns vid Dalälven. Sådana gränsdragningar kan verka lite konstruerade, men såväl språkvetenskapliga som kulturgeografiska studier har bekräftat att området kring Göteborg, med Halmstad i söder, Jönköping i öster och Karlstad i norr som en slags gränsposteringar, skiljer sig en hel del från den östra landsändan. Märkligt nog återspeglas dessa kulturella skillnader också inom den psykiatriska vården och det på flera sätt. Medan stockholmspsykiatrin, eller åtminstone den debatt som förts om psykiatrin, varit tydligt orienterad mot psykodynamiska synsätt och psykoterapeutiska metoder, har den västsvenska psykiatrin präglats av biomedicin och psykofarmakabehandling.

Skillnaden mellan Stockholm och Göteborg

När psykologen och idéhistorikern Per Magnus Johansson nu kommit med sin fjärde volym i sin storslagna serie om Freuds psykoanalys så är det av särskilt intresse att han ägnar denna bok åt psykiatrin i Göteborg. Genom att komplettera de två volymer som huvudsakligen kretsat kring huvudstaden med en studie av psykiatrin i Göteborg, finns det anledning att förvänta sig spännande resonemang om vetenskapens och sjukvårdens relation till den lokala kulturmiljön. Dessvärre använder Johansson sig inte explicit av detta kulturgeo-

FREUDS PSYKOANALYS, vol 4. Inblickar i psykiatrin och den psykodynamiska terapins historia i Göteborg 1945-2009
Av Per Magnus Johansson
Daidalos 2009

grafiska perspektiv i sin bok, utan läsaren får själv dra sina slutsatser av en jämförande läsning av hans böcker.

Skillnaderna mellan Stockholm och Göteborg bottenar av allt att döma i att de institutionella förutsättningarna för psykoterapi och psykoanalys såg väsentligen olika ut. Medan det i huvudstaden fanns ett inte obetydligt antal privatpraktiserande analytiker och flera organisationer som ordnade utbildning och fortbildning av terapeuter, var den psykoterapeutiska verksamheten i Göteborg mer tydligt kopplad till universitetets olika institutioner. Flera av professorerna i psykiatri var intresserade av, eller åtminstone inte avvisade till, psykoterapi och psykoanalys. Särskilt gäller detta Jan-Otto Ottosson som rörde sig mellan psykiatrin och representerade en i positiv mening eklektisk tradition, som alltid funnits inom psykiatrin alla skolbildningar till trots. Men ännu större betydelse hade kontakterna mellan Göteborgs

Psykoterapi Institut och universitetets psykologiska institution. Verksamheten påverkades dock av de spänningar som uppkom mellan dem, som bedrev aktiv terapeutisk verksamhet, och några personer i ledande ställning som inte var kliniskt verksamma. Det psykoterapeutiska intresset stärktes också av att flera forskare vid de sociologiska och idéhistoriska institutionerna skrev omfattande arbeten om Sigmund Freud och Poul Bjerre. Till skillnad från situationen i Stockholm bildades den Psykoanalytiska föreningen först på 1990-talet och den förefaller ha haft en ganska marginell betydelse.

Debatten om psykoterapi

Liksom i de tidigare böckerna följer Johansson ett antal personer, institutioner och verksamheter genom detaljerade referat av de skrifter som producerats. Detta ger en närhet och konkretion åt framställningen som är värdefull, men man saknar ibland jämförelser med och utblickar mot nationella och internationella debatter. Det är ofrånkomligt att en bok om psykiatrin i Göteborg även behandlar striderna kring den barnneuropsykiatriska verksamheten som initierats av Christopher Gillberg. Alla turer i denna långvariga strid är ännu inte utredda, men uppenbart speglar de grundläggande meningsmotsättningar med rötter i barnpsykiatrin historia från tidigt 1900-tal.

Per Magnus Johanssons fjärde bok om svensk psykoterapi och psykoanalys ger en mycket utförligt och genom-

betad presentation av debatten om psykoterapi i Göteborg. Perspektivet i denna bok är betydligt bredare än i de föregående och fokus ligger framför allt på psykiatri och psykoterapi i allmänhet och inte specifikt på psykoanalysen. I framställningen presenteras föreläsningar för allmän psykiatri och mer renodlad neuropsykiatri, allmän psykologi och experimentell psykologi, psykoterapi och psykoanalys samt sociologi och idéhistoria. Mångfalden av röster hade kunnat hanteras på ett mer övergripande sätt om boken inte haft Freuds psykoanalys som utgångspunkt och huvudrubrik. Kanske hade det då även varit lättare att hitta ett svar på frågan om varför den göteborgska psykiatrin gått andra vägar än den stockholmska.

ROGER QVARESELL

Professor vid Tema Kultur och samhälle, Linköpings universitet

..... NYTT I TRYCK

Positiv psykologi

TANKAR OM GLÄDJE OCH VARDAGSLYCKA

Av Görel Kristina Näslund
Optimal förlag 2009

◆ Görel Kristina Näslund är psykolog, medicine doktor och författare och har gett ut över trettio fackböcker om allt från trädgård till psykologi. Hennes bok *Tankar om glädje och vardagslycka* är den första boken på svenska som tar upp forskningsområdet positiv psykologi.

Författaren redogör för vad forskningen kan lära oss om varför vi känner glädje och lycka och vad vi själva kan göra för att uppleva dessa känslor oftare och längre.

● psykolog- och yrkesföreningar

Föreningen för Arbetslivets psykologi

Seminarium 18 mars kl 18:00.
Lokal: Psykologförbundets konferensrum Oscars, Vasagatan 48, Stockholm.

Arbets- och organisationspsykologin – trender och framtid?

I seminariet medverkar professor Magnus Sverke, föreståndare för avdelningen för Arbets- och organisationspsykologi vid Psykologiska institutionen i Stockholm och förbundsdirektör Örjan Salling, Psykologförbundet.

De två yrkesföreningarna *Föreningen för Arbetslivets Psykologi* och *Psykologkonsultföreningen* diskuterar att slå sig samman. Medlemmar i båda föreningarna och övriga intresserade är välkomna. Det blir utrymme för en allmän diskussion och samtal om utvecklingen av arbetspsykologin.

Kom ihåg att medlemsavgifter bör betalas.

Vi bjuder på smörgåstårter och dryck. För info: YAP Hans-Olle Frummerin tel 0705-69 18 10.

Transkulturell psykologiförening

Reflektioner i grupp om psykologarbete i det mångkulturella Sverige.

Gruppen leds av Ana Oviedo och Sören Lander, psykolog och psykoterapeuter med grupp-analytisk inriktning.

Tid: Torsdag 22 april kl 17.30-20.00.

Inträde: 100 kr (betalning på plats).

Det bjuds på lättare förtäring och dryck innan seminariestart

Plats: Sveriges Psykologförbund, Vasagatan 48, (konferenslokalen), Stockholm.

Anmälan: ritva@citypsykologhus.se tel: 070-326 21 90.

Sveriges Geropsykologers Förening

Arbetar du med äldre människor eller är du helt enkelt intresserad av äldre människors psykiska hälsa?

Välkommen som medlem i Sveriges Geropsykologers Förening (SGF) – en yrkesförening inom Psykologförbundet med medlemmar som arbetar med och för äldre individers psykiska hälsa. Som medlem ingår du i ett nätverk av verksamma psykologer och forskare inom det geropsykologiska området.

Anmäl dig till Anne Berg anne.berg@psy.gu.se och sätt in 200 kr i medlemsavgift till SGF (Organisationsnummer: 845003-1458) – Plusgirokonto 6 32 37-2. Om du redan är medlem i annan yrkesförening eller student kostar det 100 kr. Ange då vilken förening du är med i eller vilket år du går på utbildningen.

PSIFOS:s kompetensdagar 2010

Tid: 8-10 september i Kalmar.
Tema: Förskola/skola – möjligheternas arena.

Preliminärt medverkar bland andra Leif Strandberg, Anders Broberg, Lillian Berggren, Torkel Klingberg, Tomas Fürth, Gunilla Guvå och Ingrid Hylander.

Mer information i nästa nummer av Psykologtidningen och på PSIFOS:s hemsida.

Reservera dagarna för inspirerande kompetensutveckling! Arrangörsgruppen

Seniorer, östra

Grupptelevati – är det möjligt?

Universitetslektor Jan Dahlqvist berättar om sin forskning kring parapsykologiska fenomen.

Tid: 18 mars kl 16.45.

Positiv psykologi – verktyg för ökade prestationer. Psykolog Patrik Nyström.

Tid: 15 april kl 16.45.

Plats vid båda tillfällena:

Psykologförbundets lokaler, Vasagatan 48, Sthlm.

Var och en tar med något att äta, vin finns till självkostnadspris.

Seniorer, västra

Vad människor gör med musik – och musik med människor.

Professor Lars Lilliestam, musikvet inst, Göteborgs universitet.

Tid: Onsdag 24 mars kl 14.30-16.45.

Göteborgspsykiatrin historia. Psykolog, psykoanalytiker och docent Per Magnus Johansson berättar utifrån ny bok.

Tid: Onsdag 21 april kl 14.30-16.45.

Plats vid båda tillfällena: Psyk inst, Göteborg, konferensrum vån 3. Samling kl 14 i kafeterian.

Seniorer, södra

Läs- och skrivsvårigheter förr och nu.

Psykolog Evelyn Alexius.

Tid: 13 april kl 15.30-17.00.

Plats: Psykologiska institutonen, Lund, väningsplan 2.

Seniorer, norra

Studiebesök på "nya" institutionen för psykologi. Vi ansluter kl 15 till Alumniföreningens årsmöte, som inleds med föredrag av Anna Kåver.

Tid: 13 april kl 14.30-16.00.

Plats: Blåsenhus, sal 24, von Kraemers allé 1, Uppsala.

Nätverksmöte om arbets- och organisationspsykologi

Forskare och doktorander i Stockholm samlades 2009 för att skapa ett forum för forskningsutbyte och nätverksbyggande. De bildade då AOnet'2, ett nätverk inom arbets- och organisationspsykologi. AOnet'2 har nätverksmöte i Lund 27-28 september och välkomnar intresserade. Sista datum för abstracts, för muntliga presentationer och posters är 31 mars.

För mera information se www.psychology.lu.se/aonet

Psykologiska test i primärvården

Primärvårdspsykologerna i Stockholms läns landsting har behov av att sammanställa vilka psykologiska test som är användbara inom primärvården. Du som arbetar som primärvårdspsykolog – vilka test använder du i den kliniska vardagen? Kontakta frida.lagerback@sll.se

Hälsofrämjande möten

Konferensen Hälsufrämjande möten i vården äger rum 4-5 oktober. Den arrangeras av Svensk Psykosomatisk förening. För mer info se www.psykosomatik.se

RÄTTELSE

I ledaren *Psykologen på vårdmarknaden*, Psykologtidningen nr 2/10, sägs att Hjärnhälsan i Skåne AB 2008 gick samman med vårdbolaget Carema. Rätt ska vara att Hjärnhälsan och Carema tillsammans bildade Carema Hjärnhälsan inför en upphandling i Sydöstra Stockholm och inför framtida upphandlingar. Hjärnhälsan i Skåne är samtidigt ett fristående företag som driver psykiatrisk öppenvård i Lund sedan 2002.

Ta inte bort psykologi från skolschemat

Ämnet psykologi får minskat utrymme i det förslag om förändringar av gymnasieskolan, som Skolverket lämnar till regeringen. Det betyder att en elev kan gå igenom exempelvis Samhällsvetarprogrammet utan en enda lektion i psykologi, trots att behovet av psykologisk kunskap snarare ökat än minskat i dagens samhälle, skriver Lars-Göran Nilsson, Kungliga Vetenskapsakademien, och Lars Ahlin, ordförande i Sveriges Psykologförbund i en debattartikel i GP.

Läs hela artikeln på www.psykologforbundet.se

Ta inte bort psykologi från skolschemat

Psykologi på schemat. Ämnet psykologi får minskat utrymme i det förslag om förändringar av gymnasieskolan, som Skolverket lämnar till regeringen. Det betyder att en elev kan gå igenom exempelvis Samhällsvetarprogrammet utan en enda lektion i psykologi, trots att behovet av psykologisk kunskap snarare ökat än minskat i dagens samhälle, skriver Lars-Göran Nilsson, Kungliga Vetenskapsakademien, och Lars Ahlin, ordförande i Sveriges Psykologförbund.

Arbetslivet har på bara 50 år förändrats från vapens till vapens. Det innebär utsvängningar från en arbetsmarknad till en arbetsmarknad. Arbetslivet och arbetsmarknaden har utvecklats så snabbt att ungefär 50 procent av landets arbetskraft idag inte uppfyller krav på att ha god muntlig kommunikation, god problemlösningsförmåga och god samarbetsförmåga. Detta gäller också de som utbildas på högskola och universitet och i många fall också de som utbildas på gymnasiet.

Dessa och andra faktorer är vad psykologerna menar och betonar från den psykologiska grundläggande kunskap som psykologi förbinder. Detta är en kunskap som är viktig för att kunna arbeta i arbetslivet och i många andra sammanhang.

Den senaste akademiska undersökningen av arbetsmarknaden från november 2009 visar att arbetsmarknaden har utvecklats så snabbt att ungefär 50 procent av landets arbetskraft idag inte uppfyller krav på att ha god muntlig kommunikation, god problemlösningsförmåga och god samarbetsförmåga. Detta gäller också de som utbildas på högskola och universitet och i många fall också de som utbildas på gymnasiet.

Arbetsmarknaden har på bara 50 år förändrats från vapens till vapens. Det innebär utsvängningar från en arbetsmarknad till en arbetsmarknad. Arbetslivet och arbetsmarknaden har utvecklats så snabbt att ungefär 50 procent av landets arbetskraft idag inte uppfyller krav på att ha god muntlig kommunikation, god problemlösningsförmåga och god samarbetsförmåga. Detta gäller också de som utbildas på högskola och universitet och i många fall också de som utbildas på gymnasiet.

Göteborgs-Posten 2010-02-20

KONGRESS 2010

Allt kongressmaterial finns nu att ladda ner från www.psykologforbundet.se
Här kan du också läsa förbundets verksamhetsberättelse för åren 2007 – 2009.

Testdagen 2010 på Operaterrassen den 26 maj

Riksdagen beslutade nyligen att från och med 1 april införa sekretess vid anställningar av chefer för myndigheter direkt under regeringen. Det innebär bland annat att uppgifter från psykologiska urvalstester ska sekretessbeläggas, något som Psykologförbundet länge har drivit. Mycket händer för närvarande inom arbetslivet.

Testdagen 2010 tar upp och diskuterar tester i personbedömning för rekrytering och urval, nya ISO standards och globala rekryteringspro-

cesser samt även det senaste inom Employer Branding. Mer information hittar du på www.stpsverige.se. Testdagen arrangeras i samarbete med Sveriges HR-förening.

KALENDARIVM

Mars

- Seniorerna, Östra 18
- Föreningen för Arbetstillivets psykologi 18
- FS 19
- Seniorerna, Västra 24

April

- Sveriges neuropsykologers förening, södra 7
- Seniorerna, Södra 13
- Seniorerna, Norra 13
- Seniorerna, Östra 15
- Seniorerna, Västra 21
- FS 22
- Transkulturell förening 22
- Kongressen 23-25

Maj

- Seniorerna, Östra 20
- Seniorerna, Södra 26
- Seniorerna, Västra 26

Nominera till Stora Psykologpriset

Stora Psykologpriset delas årligen ut av Pearson Assessment i samarbete med Sveriges Psykologförbund. Prissumman är 100 000 kronor. Priset syftar till att uppmärksamma psykologers insatser för att förbättra människors livskvalitet och bättre ta tillvara mänskliga resurser. Känner du till någon psykolog som du tycker är värd att vinna priset? Tveka inte att nominera honom/henne. Nomineringen ska – förutom kontaktuppgifter – innehålla

STORA PSYKOLOGPRISET

en utförlig beskrivning av det utförda arbetet samt en kortare motivering. Gå in på www.storapsykologpriset.se så får du veta mer om hur det går till. Sista nomineringsdag är 30 april.